ΜΑΡΙΟΝ ΧΟΥΕΒΑΝΘΗ

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΛΦΑΒΗΤΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ & ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

ΑΘΗΝΑ 2022

ΜΑΡΙΟΝ ΧΩΡΕΑΝΘΗ

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΛΦΑΒΗΤΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ & ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

ΑΘΗΝΑ, 2010-2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τα μύχια μιας καρδιάς (2001)
Στον αστερισμό του όφεως (2010)
Το φιλί της αράχνης (2010)
Στον τοίχο με μπογιά (2011)
Ομίχλη μέσα στον καθρέφτη (2002-2012)
Ο στοιχειωμένος κήπος (2013)
Οι ανεΐνες (2016)
C1PH3R (2006-2016)
Αντίχθων (2019)

******

ΕΞΩΦΥΛΛΟ & ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Μάριον Χωρεάνθη (**DemoFusion/EBMMedia**)
https://demofusion.newgrounds.com/ – https://ebmmedia.tumblr.com/

******

ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ

Βρείτε την Ορτανσία (μυθιστόρημα, Καστανιώτης 2001)
Η εξορία των Αρχαγγέλων (ποίηση, Ιωλκός 2005)
Μαύρος Καθρέφτης (ποίηση, Οι Εκδόσεις των Φίλων 2015)

******

ΣΤΟΝ ΙΣΤΟ

Επίσημες σελίδες συγγραφέα: http://theconclave.altervista.org/ – https://spacebloom.neocities.org/
Ιστολόγια: http://mysteriesofathens.blogspot.com/ – https://afterdarkmysweet.tumblr.com/
Γραφικές Τέχνες: https://demofusion.newgrounds.com/ – https://ebmmedia.tumblr.com/
Μουσική: https://deadm.bandcamp.com/ – https://www.reverbnation.com/viab/
Παιχνίδια Υπολογιστή & Προγραμματισμός: https://demofusion.itch.io/
Βίντεο: https://www.youtube.com/channel/UCvOFIWHaP2KeUhGZ5LrMIVQ
Κανάλι Gaming: https://www.youtube.com/channel/UCEKh8BiMuhMvTcOvtnhpVhA
Χαμένη Λεωφόρος: https://www.youtube.com/channel/UCVgkjgSFG5REE1R-0dDdv8Q

******

ΑΔΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΣΗΣ & ΧΡΗΣΗΣ

Το παρόν ηλεκτρονικό βιβλίο διανέμεται δωρεάν με δημόσια άδεια Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike 4.0 (Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Παρόμοια Διανομή 4.0).

ΤΑ ΜΥΧΙΑ ΜΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ*

ΑΠΟ *ΤΟ ΑΛΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ* ΤΟΥ NATHANIEL HAWTHORNE

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Μ. Χ.

By what right do you drink from my flagon of life?
And when I put it to my lips – lo, they are yours and not mine.

Herman Melville, επιστολή προς Nathaniel Hawthorne (17 Νοεμβρίου 1851)

Στον Χρήστο Δάρρα, εις μνήμην.

Μ. Χ.

Ύστερα από το περιστατικό που περιγράψαμε τελευταία**, οι σχέσεις ανάμεσα στον κληρικό και το γιατρό, αν και έμειναν φαινομενικά οι ίδιες, στην πραγματικότητα απέκτησαν έναν χαρακτήρα διαφορετικό απ’ ό,τι πριν. Το πνεύμα του Ρότζερ Τσίλινγουερθ είχε τώρα ανοιχτό μπροστά του ένα αρκετά βατό μονοπάτι. Κι όμως, δεν ήταν ακριβώς ο δρόμος τον οποίο είχε προετοιμαστεί ν’ ακολουθήσει. Όσο κι αν έδειχνε ήρεμος, ευγενικός και μετρημένος, πολύ φοβόμαστε πως ο δύστυχος αυτός γέρος είχε βαθιά μέσα του κρυμμένη μια κακεντρέχεια, λανθάνουσα ως τότε αλλά τώρα πια εντελώς συνειδητή, η οποία τον κέντριζε να σκαρφιστεί μια εκδίκηση πιο άμεση απ’ ό,τι οποιοσδήποτε θνητός είχε ποτέ πραγματοποιήσει ενάντια σ’ έναν εχθρό του: να γίνει ο μοναδικός έμπιστος φίλος, στον οποίο ο άλλος θα ομολογούσε όλους τους φόβους και τις τύψεις, την αγωνία του, την απροσποίητη μεταμέλεια, τις σκέψεις τις αμαρτωλές του παρελθόντος που του κατέκλυζαν το νου όσο κι αν τις έδιωχνε! Όλο εκείνο το μαράζι των ενοχών του, που το κρατούσε κρυφό απ’ τον κόσμο, θα το φανέρωνε τώρα σ’ αυτόν, τον Άσπλαχνο, αυτόν, τον Ανελέητο! Όλοι εκείνοι οι σκοτεινοί θησαυροί θα γίνονταν τώρα δικοί του, του ίδιου ανθρώπου στον οποίο τίποτ’ άλλο δεν έφτανε για να ξεπληρώσει το χρέος της εκδίκησης!

Αφορμή για το σχέδιο αυτό είχε σταθεί η ντροπαλοσύνη του παπά, η ευαισθησία και η επιφυλακτικότητά του. Κι όμως, ο Ρότζερ Τσίλινγουερθ δεν ήταν και πολύ ικανοποιημένος, για να μην πούμε διόλου, με την εξέλιξη των γεγονότων, την οποία η Θεία Πρόνοια – χρησιμοποιώντας τον εκδικητή και το θύμα του για τους δικούς της σκοπούς και, με την ευκαιρία, συγχωρώντας εκεί όπου θα ’πρεπε πιο πολύ να τιμωρεί – είχε αντιπαραβάλει στις σκοτεινές μηχανορραφίες εκείνου. Του φάνηκε σχεδόν σαν επιφοίτηση: ουράνια ή ό,τι άλλο, δεν είχε την παραμικρή σημασία για το στόχο του. Με τη βοήθειά της, σ’ όλο το φάσμα των μετέπειτα σχέσεών του με τον κ. Ντίμσντεϊλ, όχι μονάχα το εξωτερικό παρουσιαστικό, αλλά κι οι πιο μύχιες πτυχές της ψυχής του άλλου έμοιαζαν ν’ αποκαλύπτονται μπροστά στα μάτια του, έτσι ώστε να παρατηρεί και να καταλαβαίνει την κάθε τους μεταβολή. Κι έτσι έγινε όχι απλός θεατής, αλλά και πρωταγωνιστής στον εσωτερικό κόσμο του καημένου του παπά. Μπορούσε να τον χειραγωγεί όπως του έκανε κέφι. Του ερχόταν η διάθεση να τον αναστατώσει μ’ έναν παλμό αγωνίας; Η ψυχική ηρεμία του θύματός του κρεμόταν από μια κλωστή. Το μόνο που του χρειαζόταν ήταν να βρει ποιος μοχλός κινούσε τη μηχανή – κι ο γιατρός το ’ξερε αυτό καλά! Του κάπνιζε να τον σαστίσει μ’ έναν ξαφνικό φόβο; Σαν να υπάκουε στο νεύμα ενός μαγικού ραβδιού, ξεπεταγόταν μια φρικτή οπτασία – ξεπετάγονταν χίλιες οπτασίες

– με ό,τι μορφή μπορεί κανείς να φανταστεί, φάσματα του θανάτου ή της πιο αβάσταχτης ντροπής κι όλα τους συνωστίζονταν γύρω από τον παπά, δείχνοντας με το δάχτυλο το στήθος του!

Κι όλα αυτά έμπαιναν σ' εφαρμογή με μια επιδεξιοσύνη τόσο τέλεια, ώστε ο παπάς, παρ' όλο που δεν έπαυε να νιώθει επάνω του κάποια αδιόρατη σατανική επιρροή, δεν μπορούσε στιγμή να καταλάβει την αληθινή της φύση. Είν' αλήθεια ότι κοίταζε με αμφιβολία, με φόβο – κάποτε ως και με τρόμο και με την πικρία του μίσους – την παραμορφωμένη φιγούρα του γέροντα γιατρού. Οι χειρονομίες, το βάδισμά του, η σταχτιά του γενειάδα, οι πιο ασήμαντες κι αδιάφορες κινήσεις του, ακόμα και το ντύσιμό του, αποτελούσαν θέαμα μισητό για τον παπά: ένδειξη, αν και αμυδρή, μιας ενδόμυχης αντιπάθειας, πιο βαθιάς απ' ό,τι ο ίδιος ήθελε να παραδεχτεί. Διότι, καθώς του ήταν αδύνατο να σκεφτεί ένα λόγο για την τόση του απέχθεια και δυσπιστία, ο κ. Ντίμσντεϊλ, συνειδητοποιώντας ότι το δηλητήριο μιας κακοφορμισμένης πληγής είχε αρχίσει να μολύνει όλη την ουσία της καρδιάς του, δεν απέδιδε σε καμιά άλλη αιτία το κακό του προαίσθημα. Κατηγορούσε τον εαυτό του για την καχυποψία του απέναντι στον Ρότζερ Τσίλινγουερθ, δεν έδινε σημασία στο μάθημα που έπρεπε να πάρει απ' αυτήν κι έκανε ό,τι μπορούσε για να την ξεριζώσει από μέσα του. Αλλά καθώς δεν το κατάφερνε ούτ' αυτό, εξακολούθησε, εφόσον έτσι κι αλλιώς το απαιτούσε η τάξη, την κοινωνική συναναστροφή του με το γέροντα, δίνοντάς του, με τον τρόπο αυτόν, συνεχώς ευκαιρίες για να τελειοποιήσει το σατανικό σχέδιο στο οποίο ο εκδικητής – που δεν ήταν παρά ένα δύστυχο κι απελπισμένο πλάσμα και πιο βασανισμένος απ' το θύμα του – είχε αφιερώσει τον εαυτό του.

Ενώ λοιπόν υπέφερε από τη σωματική αρρώστια και κάποιος σκοτεινός καημός κατάτρωγε και ταλάνιζε την ψυχή του κι ήταν παραδομένος στις μηχανορραφίες του πιο θανάσιμου εχθρού του, ο κ. Ντίμσντεϊλ είχε αποκτήσει θαυμαστή δημοτικότητα στο ιερό του λειτούργημα. Και μάλιστα την είχε, σε μεγάλο βαθμό, κερδίσει από τα βάσανά του. Τα πνευματικά του χαρίσματα, οι ηθικές του αντιλήψεις, η ικανότητά του να βιώνει και να μεταδίδει τη συγκίνηση, παρέμεναν σε μια κατάσταση αφύσικης ενεργητικότητας, χάρη στο μαρτύριο και την αγωνία της καθημερινής ζωής του. Η φήμη του, παρ' όλο που είχε ακόμα πολύ δρόμο για την κορυφή, επισκίαζε ήδη τη λιγότερο κραυγαλέα υπόληψη των συναδέλφων του κληρικών, κι ας ήταν μερικοί απ' αυτούς σημαίνουσες προσωπικότητες. Υπήρχαν λόγιοι ανάμεσά τους, οι οποίοι είχαν ξοδέψει για να κατακτήσουν τη γνώση του ακατανόητου, τη συνδεδεμένη με τη μεταφυσική πτυχή του επαγγέλματός τους, πιο πολλά χρόνια απ' όσα είχε ζήσει ο κ. Ντίμσντεϊλ – και οι οποίοι, επομένως, πρέπει να είχαν μια βαθύτερη και πιο ουσιαστική αναστροφή με τα σταθερά αυτά και αξιόλογα πνευματικά επιτεύγματα απ' ό,τι ο νεαρός αδελφός τους. Υπήρχαν, ακόμη, άνθρωποι με πιο συμπαγή διάνοια απ' τη δική του και προικισμένοι με πολύ μεγαλύτερη αναλογία οξυδέρκειας και γερής, σιδερένιας ή γρανιτένιας ευφυΐας, η οποία, εάν αναμειχθεί με την κατάλληλη δόση ακαδημαϊκής μόρφωσης, δημιουργεί μια ιδιαίτερα σεβάσμια, ικανή και βλοσυρή συνομοταξία του εκκλησιαστικού κόσμου. Υπήρχαν βέβαια και άλλοι, γνήσιοι άγιοι πατέρες, οι οποίοι είχαν λιώσει καρτερικά πάνω από τα βιβλία τους για να καλλιεργήσουν το πνεύμα τους κι είχαν εξαϋλωθεί, ένα παραπάνω, από τη νοητή τους επικοινωνία με τον καλύτερο εκείνο κόσμο, που είχε σχεδόν ανοίξει τις αγκάλες του για να δεχτεί τους άγιους αυτούς ανθρώπους χάρη στην αγνότητα της ζωής τους κι ας τους περιέβαλλε ακόμα το θνητό σαρκίο τους. Το μόνο που τους έλειπε ήταν το χάρισμα της επιφοίτησης, που είχε κατέβει με πύρινες γλώσσες στους εκλεκτούς μαθητές την Πεντηκοστή – το οποίο συμβόλιζε, καταπώς φαίνεται, όχι την ικανότητα να μιλούν σε ξένες και άγνωστες γλώσσες, αλλά εκείνη του ν' απευθύνονται σ' ολόκληρη την ανθρώπινη αδελφότητα με την έμφυτη γλώσσα της καρδιάς. Οι πατέρες αυτοί, κατά τα άλλα τόσο αποστολικοί, δεν διέθεταν την ύστατη και πολυτιμότατη επικύρωση του λειτουργήματός τους, την Γλώσσαν ωσεί Πυρός. Μάταια θα πάσχιζαν – εάν τους πήγαινε ποτέ στο νου να προσπαθήσουν – να εκφράσουν τις υψηλότερες αλήθειες με το ταπεινό μέσο των οικείων λέξεων και εικόνων. Μακρινή κι αμυδρή κατέφθανε η φωνή τους απ' τις ανώτερες σφαίρες όπου συνήθως κατοικούσαν.

Δεν ήταν λοιπόν απίθανο ο κ. Ντίμσντεϊλ, λόγω πολλών απ' τα στοιχεία του χαρακτήρα του, να ανήκε στην τελευταία αυτήν κατηγορία. Θα 'χε κι εκείνος αναρριχηθεί στα δυσθεώρητα ύψη της δικής τους πίστης και αγιοσύνης, εάν στην προδιάθεσή του αυτή δεν έμπαινε φραγμός ο βραχνάς, όποιος και αν ήταν, του αμαρτήματος και της αγωνίας, τον οποίο ήταν καταδικασμένος να κουβαλά

στην πλάτη του. Το φορτίο αυτό τον κρατούσε προσγειωμένο, ανάμεσα στα πιο χαμερπή πλάσματα – εκείνον, την αιθέρια ύπαρξη, που αν είχαν αλλιώς τα πράγματα, οι άγγελοι θ' άκουγαν τη φωνή του και θα του αποκρίνονταν! Αλλά αυτός ακριβώς ο βραχνάς τού δημιουργούσε τέτοια συμπονετική οικείωση με την αμαρτωλή αδελφότητα των ανθρώπων: η καρδιά του παλλόταν μαζί με τη δική τους, δεχόταν μέσα της τον πόνο τους και διοχέτευε τον παλμό της οδύνης μέσα σε χίλιες άλλες καρδιές, με μια ασυγκράτητη, θλιμμένη και πειστική ευγλωττία. Τις περισσότερες φορές πειστική, αλλά κάποτε τρομερή! Οι πιστοί δεν μπορούσαν να καταλάβουν με ποιον τρόπο η δύναμη αυτή τούς συγκλόνιζε τόσο. Πίστευαν πως ο νεαρός ιερωμένος ήταν ένα θαύμα αγιοσύνης. Τον θεωρούσαν κομιστή των ουράνιων μηνυμάτων σοφίας, επίκρισης και αγάπης. Στα μάτια τους, ακόμα και το χώμα που πατούσε εκείνος ήταν ιερό. Οι παρθένες της ενορίας του ωχριούσαν μπροστά του, θύματα ενός πάθους τόσο εμποτισμένου με θρησκευτικό συναίσθημα ώστε να έχουν αυτό το ίδιο για θρησκεία και να το φέρνουν απροκάλυπτα, μες στον λευκό τους κόρφο, σαν την πιο αποδεκτή προσφορά τους στο βωμό της θυσίας. Τα ηλικιωμένα μέλη του ποιμνίου του, ατενίζοντας την τόσο εύθραυστη μορφή του κ. Ντίμσντεϊλ, μολονότι ήταν οι ίδιοι τόσο εξαντλημένοι απ' την ανημπόρια, πίστευαν πως εκείνος θα πήγαινε στον ουρανό νωρίτερα απ' αυτούς κι εξόρκιζαν τα παιδιά τους να θάψουν τα γέρικά τους κόκαλα κοντά στον άγιο τάφο του νεαρού τους πάστορα. Και μάλιστα τη στιγμή που όποτε ο δύστυχος ο κ. Ντίμσντεϊλ σκεφτόταν τον τάφο του, αναρωτιόταν αν θα φύτρωνε ποτέ χορτάρι επάνω του, αφού θα 'ταν θαμμένο εκεί ένα καταραμένο πλάσμα!

Είναι ασύλληπτο πόσο τον βασάνιζε η γενική αυτή λατρεία! Είχε από φυσικού του την παρόρμηση ν' αγαπά την αλήθεια κι όλα τα υλικά πράγματα να τα νομίζει σκιές και να τα θεωρεί εντελώς αδειανά από βάρος ή αξία που η θεϊκή της υπόσταση δεν ταυτιζόταν με την ίδια τη ζωή μες στη ζωή τους. Τότε λοιπόν κι εκείνος τι ήταν; Μια ουσία; Ή ο πιο αχνός απ' όλους τους ίσκιους; Λαχταρούσε να υψώσει τη φωνή του, ακόμα κι απ' το ιερό βήμα, και να κραυγάσει μ' όλη του τη δύναμη και να πει στον κόσμο ποιος ήταν. "Εγώ, που με βλέπετε μ' αυτό το μαύρο ράσο – εγώ, που ανεβαίνω στην άγια τούτη έδρα και στρέφω το ωχρό μου πρόσωπο στον ουρανό κι αναλαμβάνω το χρέος να επικοινωνήσω, για λογαριασμό σας, με την Υψηλότερη Διάνοια – εγώ, που διακρίνετε στην καθημερινή ζωή μου την αγνότητα του Ενώχ – εγώ, που ευλόγησα το βάπτισμα των παιδιών σας – εγώ, που ψιθύρισα τη στερνή προσευχή πάνω απ' τους ετοιμοθάνατους φίλους σας, οι οποίοι δεν πρόλαβαν καν ν' ακούσουν το Αμήν – εγώ, ο πάστοράς σας, που τόσο πολύ σέβεστε κι εμπιστεύεστε, είμαι ένα σκέτο μίασμα, μια απάτη!"

Πόσες φορές ο κ. Ντίμσντεϊλ δεν είχε ανέβει στον άμβωνα με σκοπό να μην ξανακατέβει τα σκαλοπάτια του ώσπου να ξεστομίσει λόγια σαν τα παραπάνω! Πόσες φορές δεν είχε ξεροβήξει και πάρει τη μακρόσυρτη, βαθιά και τρεμουλιαστή ανάσα η οποία, όταν ξανάβγαινε απ' τα χείλη του, θα 'ταν κατάφορτη με το μαύρο μυστικό της ψυχής του! Πόσες φορές – τι λέω, πάνω από εκατό φορές – δεν είχε όντως μιλήσει! Είχε μιλήσει! Αλλά με ποιον τρόπο; Είχε πει στους ακροατές του ότι ήταν ελεεινός, ο πιο μιαρός απ' τους μιαρούς, ο χειρότερος απ' τους εγκληματίες, ένα φρικτό, αφάνταστα διεφθαρμένο πλάσμα – και πως ήταν θαύμα που δεν είχαν δει ακόμα το αμαρτωλό κορμί του να κατακεραυνώνεται μπροστά στα μάτια τους και να γίνεται στάχτη απ' την πύρινη οργή του Παντοδύναμου! Μπορούσε ποτέ ν' ακουστεί πιο ξεκάθαρη εξομολόγηση απ' αυτήν; Δεν έφτανε για να σηκωθεί ο κόσμος από τα στασίδια σαν ένα σώμα και να τον γκρεμίσει απ' το ιερό βήμα το οποίο βεβήλωνε; Όχι δα! Τ' άκουγαν όλα και τον λάτρευαν ακόμα περισσότερο. Ούτε που υποψιάζονταν ποια αποτρόπαιη ομολογία κρυβόταν πίσω από τα λόγια τούτα της αυτοκατηγορίας. "Αυτό το παιδί είναι ένας άγιος", έλεγαν μεταξύ τους. "Ένας άγγελος που κατέβηκε στη γη. Αλίμονο, αν θεωρεί τόσο αμαρτωλή τη δική του πάλλευκη ψυχή, σκέψου πόσο απαίσια θα του φαίνεται η δική σου ή η δική μου!" Ο παπάς ήξερε καλά – γιατί ήταν επιδέξιος, αν κι ευσυνείδητος υποκριτής! – με ποιο μάτι θα 'βλεπε ο κόσμος την αόριστη αυτή ομολογία του. Είχε παλέψει να εξαπατήσει τον εαυτό του με το να παραδεχτεί τις ενοχές της συνείδησής του, αλλά το μόνο που κατάφερε να κερδίσει ήταν ένα ακόμα αμάρτημα και μια καταισχύνη την οποία και ο ίδιος αντιλαμβανόταν, δίχως την παροδική ανακούφιση της αυταπάτης. Είχε εξομολογηθεί όλη την αλήθεια, αλλά μετατρέποντάς την στη μεγαλύτερη ψευτιά. Και πάλι όμως, ήταν από τη φύση του

πλασμένος για ν’ αγαπά την αλήθεια και το ψέμα να το απεχθάνεται όσο λίγοι. Κι επομένως, πιο πολύ απ’ όλα απεχθανόταν τον ίδιο τον άθλιο εαυτό του!

Η ψυχική του αναταραχή τον οδηγούσε σε πράξεις που πιο πολύ θα ταίριαζαν στην παλιά, διεφθαρμένη πίστη της Ρώμης παρά στην καθαρότερη οπτική της Εκκλησίας, στους κόλπους της οποίας εκείνος είχε γεννηθεί κι ανατραφεί. Στο κρυφό ντουλάπι του κ. Ντίμσντεϊλ, το διπλοκλειδωμένο, βρισκόταν ένας αιματοβαμμένος βούρδουλας. Συχνά ο Προτεστάντης και Πουριτανός αυτός ιερωμένος τον είχε ξεδιπλώσει πάνω στους ίδιους του τους ώμους. Κι όλη την ώρα αυτοσαρκαζόταν πικρά – κι αυτό ακριβώς το πικρόχολο γέλιο τον έκανε να μαστιγώνεται ακόμα πιο αλύπητα. Είχε επίσης τη συνήθεια, όπως και πολλοί άλλοι ευσεβείς Πουριτανοί, να νηστεύει – όχι, όμως, όπως εκείνοι, για να εξαγνίσει το σώμα του και να το καταστήσει πιο κατάλληλο ώστε να δεχτεί την ουράνια φώτιση – αλλά αυστηρότατα, ώσπου δεν τον κρατούσαν πια τα πόδια του, ως πράξη μετανοίας. Και ακόμα ξαγρυπνούσε νύχτες ολόκληρες στη σειρά, κάποιες φορές μέσα στο απόλυτο σκοτάδι, άλλοτε στο λιγοστό φως μιας λάμπας και, κάποτε, κοιτάζοντας το πρόσωπό του στον καθρέφτη, με τον πιο δυνατό φωτισμό που μπορούσε να ρίξει επάνω του. Κι έτσι έγινε η ενσάρκωση της αδιάκοπης ενόρασης μέσω της οποίας τυραννούσε, αλλά δεν μπορούσε ν’ αποστιγματίσει τον εαυτό του. Στη διάρκεια των παρατεταμένων αυτών αγρυπνιών ο νους του συχνά σάλευε και του φαινόταν τότε πως φτερούγιζαν μπροστά στα μάτια του οπτασίες – άλλοτε τρεμόπαιζαν ακαθόριστα, μ’ ένα δικό τους φως, στα μισοσκότεινα βάθη του κελιού του, κι άλλοτε πάλι διακρίνονταν ξεκάθαρα κοντά του, μέσα στον καθρέφτη. Πότε ήταν ένα σμάρι από διαβολικές μορφές, που χαμογελούσαν σαρδόνια στον κάτωχρο κληρικό και τον καλούσαν να τις ακολουθήσει, πότε ήταν άγγελοι ολόφωτοι, που πετούσαν με κόπο προς τα πάνω, σαν να τους βάραινε η θλίψη, αλλά εξαϋλώνονταν όλο και πιο πολύ καθώς ανέβαιναν ψηλά. Πότε εμφανίζονταν οι πεθαμένοι πια φίλοι της πρώτης νιότης του κι ο πατέρας του με τη λευκή γενειάδα, με μια ιερή κατήφεια στο πρόσωπό τους, κι η μάνα του, αποστρέφοντας το βλέμμα της καθώς τον προσπερνούσε. Φάσμα της μάνας – αχνότατος ίσκιος της μάνας – θα ’λεγες πως μπορεί και να ’ριχνε έστω και μια πονετική ματιά στο γιο της! Κι άλλοτε πάλι, μέσα στο κελί που τα φασματικά αυτά οράματα το ’χαν κάνει τόσο τρομακτικό, γλιστρούσε η Έστερ Πριν, κρατώντας απ’ το χέρι τη μικρούλα Περλ, ντυμένη με το κόκκινό της φόρεμα και δείχνοντας με το δάχτυλό της πρώτα το πορφυρό γράμμα στο στήθος της κι ύστερα το στήθος του ιερωμένου.

Καμιά απ’ αυτές τις οπτασίες δεν του ξέφευγε ποτέ. Οποιαδήποτε στιγμή, μπορούσε να διακρίνει την ουσία μέσα στην άυλη ομίχλη της υπόστασής τους και να πειστεί ότι δεν ήταν στέρεες και χειροπιαστές όπως εκείνο εκεί το σκαλιστό τραπέζι από βελανιδιά, ή ο ογκώδης, τετράγωνος, δερματόδετος τόμος της θεϊκής σοφίας με τ’ ατσάλινα τελειώματα. Αλλά παρ’ όλα αυτά αποτελούσαν, κατά μία έννοια, τα μοναδικά πραγματικά και πιο ουσιώδη αντικείμενα με τα οποία είχε να κάνει τώρα πια ο άμοιρος ιερωμένος. Η άφατη δυστυχία μιας ζωής τόσο φαύλης όσο η δική του είναι ότι κλέβει την ψίχα και την ουσία από την όποια πραγματικότητα μας περιβάλλει κι είναι προορισμένη από τον Ουρανό για να ευφραίνει και να τρέφει το πνεύμα μας. Για το φαύλο άνθρωπο, όλο το σύμπαν είναι φαύλο – είναι άπιαστο κι απατηλό – συρρικνώνεται κι εξατμίζεται μες στην παλάμη του. Κι ο ίδιος, εφόσον παρουσιάζεται με απατηλή μορφή, γίνεται κι αυτός σκιά, ή, μάλλον, παύει να υπάρχει. Η μοναδική αλήθεια, η οποία εξακολουθούσε να δίνει στον κ. Ντίμσντεϊλ μια πραγματική υπόσταση πάνω σ’ αυτήν τη γη, ήταν η αγωνία στα μύχια της ψυχής του και το ξεκάθαρο αποτύπωμά της πάνω στη μορφή του. Έτσι κι έβρισκε ποτέ το κουράγιο να χαμογελάσει και να φορέσει ένα προσωπείο χαράς, δεν θα υπήρχε πια αυτός ο άνθρωπος!

Κάποια λοιπόν απ’ τις απαίσιες εκείνες νύχτες, στις οποίες αναφερθήκαμε μόνο υπαινικτικά, αλλά αποφύγαμε να περιγράψουμε περισσότερο, ο κληρικός αναπήδησε απ’ την καρέκλα του. Μια καινούργια ιδέα του ’χε κατέβει στο κεφάλι. Ίσως αυτή να του ’φερνε έστω και για λίγο τη γαλήνη. Ντύθηκε με μεγάλη φροντίδα, σαν να ετοιμαζόταν να λειτουργήσει και με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, κατέβηκε αθόρυβα τη σκάλα, ξεκλείδωσε την πόρτα και βγήκε έξω.

Απρίλιος-Νοέμβριος 2001

---

*Τη μετάφραση του *Άλικου Γράμματος* (από το αγγλικό πρωτότυπο) την ξεκίνησα για λογαριασμό των εκδόσεων Ιδεόγραμμα τον Απρίλιο του 2001, αλλά η αιφνίδια διακοπή της έκδοσης έγινε αιτία να μείνει ανολοκλήρωτη, ενώ στη συνέχεια σημαντικό μέρος της χάθηκε μαζί με άλλα γραπτά μου (αποκορύφωμα της επίμονης αυτής κακοτυχίας υπήρξε η ματαίωση, την τελευταία στιγμή, της δημοσίευσης του παρόντος αποσπάσματος – 11ου κεφαλαίου του βιβλίου – στο περιοδικό *Ευθύνη*, δυο χρόνια αργότερα). Η εγκατάλειψη του παραδοσιακού τυπογραφικού εξοπλισμού και τεχνικής από τις εκδόσεις Ιδεόγραμμα στις αρχές του 2012 και ο θάνατος του εκδότη Χρήστου Δάρρα τον Οκτώβριο του 2015 εξάλειψαν οριστικά την πιθανότητα πραγματοποίησης του συγκεκριμένου εγχειρήματος. Το "άλικο γράμμα" του τίτλου είναι το κόκκινο κεφαλαίο Α (αρχικό της λέξης *adulterer*, μοιχός) που οι Πουριτανοί (από το *pure*, αγνός: προτεσταντική αίρεση η οποία, κατά τον 16ο και 17ο αιώνα, είχε ταχθεί υπέρ της απλοποίησης του εκκλησιαστικού τελετουργικού και πρέσβευε την άτεγκτη αυστηρότητα των ηθών) καταδίκαζαν τις άπιστες γυναίκες να φορούν δημόσια στο στήθος τους. Ο συγγραφέας Nathaniel Hawthorne γεννήθηκε στο Σάλεμ της Μασαχουσέτης την Ημέρα της Ανεξαρτησίας, από γονείς Πουριτανούς (ένας πρόγονός του, μάλιστα, είχε λάβει μέρος ως δικαστής στη δίκη των μαγισσών του Σάλεμ). Η ζωή του υπήρξε ιδιόρρυθμη και περιπετειώδης, ενώ συνάντησε σοβαρά εμπόδια στην πραγματοποίηση των δημιουργικών του επιδιώξεων. *Το Άλικο Γράμμα* (1850) θεωρείται το αριστούργημά του. Η φλογερή, αν και βραχύβια φιλία του με τον Herman Melville (η οποία γεννήθηκε χάρη στο *Άλικο Γράμμα*, όπου ο Melville προφανώς – και μάλλον ορθώς – διέκρινε συγκαλυμμένα αυτοβιογραφικά στοιχεία του Hawthorne) στάθηκε καθοριστική για τη συγγραφική πορεία και των δύο.
**Ο ηλικιωμένος γιατρός Ρότζερ Τσίλινγουερθ, τον οποίο η πολύ νεότερη σύζυγός του Έστερ Πριν έχει απατήσει με τον νεαρό και όμορφο κληρικό κ. Ντίμσντεϊλ (που πιθανότατα είναι και πατέρας της κόρης της), υποψιάζεται την παράνομη σχέση τους και αποφασίζει να στήσει παγίδα στον αντίζηλό του: πλησιάζοντάς τον με δήθεν φιλικές διαθέσεις, τον παρασύρει σε μια φιλοσοφική αντιπαράθεση η οποία καταλήγει σε εξουθενωτικό πόλεμο νεύρων. Σε κάποια στιγμή, και ενώ ο παπάς έχει αποκοιμηθεί, ο γιατρός τού ανοίγει κυριολεκτικά την καρδιά και "διαβάζει" το μυστικό του. Η εφιαλτική και σχεδόν σουρεαλιστική αυτή σκηνή περιγράφεται στο τέλος του αμέσως προηγούμενου κεφαλαίου.

*** * * * * ***

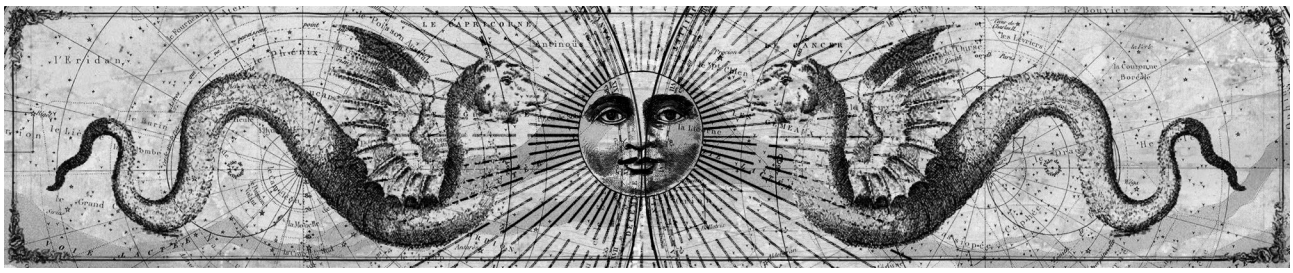

ΣΤΟΝ ΑΣΤΕΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΟΦΕΩΣ*

Στους κινδύνους των βράχων με τη χτενισιά της θύελλας
θ’ αποχαιρετήσεις το αίνιγμά σου.

Οδυσσέας Ελύτης, *Η Μαρίνα των Βράχων* (Προσανατολισμοί, 1940)

Τα ονόματα των κυκλαδίτικων νησιών τα θυμάμαι από μικρό παιδί να ηχούν στ’ αυτιά μου σαν ρεφρέν τραγουδιού απ’ τα ραδιοφωνικά δελτία ακτοπλοΐας. Πάρος, Νάξος, Τήνος, Μύκονος, Αμοργός, Ανάφη, Θήρα. Κι άλλα που ακούγονται λιγότερο συχνά και δεν συνδυάζονται αυτόματα στο νου με την ετήσια θαλασσινή εξόρμηση των παραθεριστών: Δήλος, Άνδρος, Κέα, Σύρος, Σέριφος, Σίφνος, Ίος, Κύθνος, Κίμωλος, Κέρος, Ρήνεια, Σίκινος, Αντίπαρος, Φολέγανδρος, Ηρακλειά, Πολύαιγος, Δονούσα, Δεσποτικό, Σχοινούσα, Θηρασία, Μήλος, Αντίμηλος, Κουφονήσια. Κι αυτά που έχουν αφήσει επώδυνες χαρακιές στην πρόσφατη μνήμη της Ελλάδας – Γυάρος, Μακρόνησος.

Εκτός απ’ τα μεγάλα νησιά, στο νομό Κυκλάδων ανήκουν και πολλά μικρότερα, άλλα κατοικημένα κι άλλα όχι, όπως και συστάδες νησιών: Άνυδρος ή Αμοργοπούλα, Νέα και Παλαιά Καμένη, Ασπρονήσι, Ασκανιά, Εσχάτη, Χριστιανή, Ρευματονήσι, Νικουριά, Καρδιώτισσα, Αβολαδονήσι, Τραγονήσι, Κιτριανή, Σεριφοπούλα, Γλαρονήσι, η συστάδα Αντιπάρου, οι νησίδες Μάκαρες ή Μακάριοι, τα Αβελονήσια και το Σχινονήσι.

Τα Κουφονήσια, η Ηρακλειά, η Σχοινούσα, η Δονούσα και η Κέρος αποτελούν ένα μικρότερο νησιωτικό συγκρότημα, τις τραγουδισμένες Μικρές Κυκλάδες.

Ο κόσμος λαχταρά και επιδιώκει να περνά τις διακοπές του σε νησιά, ξεκομμένος απ’ την ασφάλεια και τις ανέσεις της αστικής ζωής. Αν σταθεί κανείς έστω και για λίγο στην προκυμαία ενός νησιού, χαζεύοντας τα κύματα που με ορμή σκάνε στη στεριά και τραβιούνται πάλι πίσω για να τα καταπιεί το σμαραγδένιο χάος που τα γεννά, εύκολα θα μαντέψει την εξήγηση γι’ αυτό. Τα νησιά είναι φυσικά οχυρά που τα κυκλώνει η απύθμενη τάφρος της θάλασσας. Το ένστικτο των ανθρώπων τους σπρώχνει εκεί για να προστατευτούν απ’ όλα όσα τους κυνηγούν και τους τρομάζουν. Η αίσθηση της απόστασης απ’ τις πηγές του καθημερινού τους άγχους είναι σωτήρια για τα βασανισμένα νεύρα τους. Κάθε έγνοια κι αγωνία καταποντίζεται στα βάθη του υγρού χάσματος που τους απομονώνει απ’ τη στεριά. Ό,τι πριν έδειχνε ανυπέρβλητο, φαίνεται πια εντελώς ασήμαντο, μηδαμινό – και το κυριότερο, μίλια μακριά. Νιώθει κανείς πως έχει ως διά μαγείας απαλλαγεί απ’ το βραχνά μιας απαράλλαχτης ρουτίνας, που νόμιζε πως ήταν καταδικασμένος να την υπομένει αδιάκοπα ως το τέλος της ζωής του.

Μα δεν είναι μονάχα αυτό που προσελκύει τους ταξιδιώτες στο Αρχιπέλαγος. Τα νησιά του, σμιλεμένα από τα στοιχεία και τους αιώνες, αποπνέουν τη μυστηριακή αύρα της ιστορίας τους που οι απαρχές της είναι για πάντα θαμμένες στο βυθό του Αιγαίου. Όπως σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, έτσι κι εδώ δεν λείπουν οι θρύλοι, οι δοξασίες και οι αιτιολογικοί μύθοι που πασχίζουν να ερμηνεύσουν ή να αναβιώσουν πιθανές αναμνήσεις μακρινές, καταχωνιασμένες στη συλλογική μνήμη. Πότε ζωογόνα και πότε καταστροφικά, τα φυσικά στοιχεία και φαινόμενα παίρνουν τη μορφή ξωτικών, τεράτων ή στοιχειών που ακόμα πλανιούνται τα μεσάνυχτα στους δρόμους και το καταμεσήμερο στις έρημες ακτές ή παραμονεύουν κάτω από αψίδες γεφυριών και κάστρων. Οι μισοβαφτισμένοι Καλσάγκαροι της Τήνου, οι νύμφες που κατοικούν στα λατομεία της Πάρου, οι

δράκοι και τα χτικιά της Άνδρου, οι Γιαλούδες της Μυκόνου και της Σαντορίνης, ο νερόλακκος της Κέρου απ' όπου βγαίνουν οι διάβολοι της Κόλασης. Ακόμα, είναι οι θρυλούμενοι θησαυροί που τους φυλάνε τα στοιχειά σε μυστικές σπηλιές, καθώς και τα παράδοξα αντικείμενα σαν το γνωστό ως "Λιόκορνο" απολίθωμα στη Μήλο, στο οποίο αποδίδονται θαυματουργές ιαματικές ιδιότητες, τον κρυσταλλικό "ομφαλό" και το μεγαλιθικό "Τραπεζοπέτρι" στην Αμοργό – νησί στο οποίο, σύμφωνα με το θρύλο, υπάρχει επίσης μια περιοχή όπου πεθαίνουν από ανεξήγητες αιτίες τα γεράκια.

Σχεδόν αναπόφευκτα, στις λαϊκές παραδόσεις όχι μόνο των Κυκλάδων αλλά και των περισσότερων ελληνικών νησιών συναντά κανείς τερατώδη φίδια ή ερπετόμορφα όντα, όπως οι Προβολάρηδες ή δικέφαλοι Λαφιάτες της Νάξου. Πέρα απ' την προφανή ερμηνεία των μύθων, που σχετίζεται με την παρουσία φιδιών στα μέρη αυτά, σε συμβολικό επίπεδο το φίδι – λαθρόβιο αλλά κι επικίνδυνο πλάσμα της γης – θα μπορούσε να αντιπροσωπεύει το ίδιο το νησί: ένα μοναχικό θραύσμα στεριάς κυκλωμένο από νερό, που διαφεντεύει την ύπαρξή του από κάθε είδους εχθρούς. Σκόρπια στο πέλαγο, ξεκομμένα απ' την ηπειρωτική χώρα, τα νησιά ήταν εκτεθειμένα από παντού στις επιθέσεις των πειρατών, στους στόλους των κατακτητών και στα ανεξέλεγκτα στοιχεία της φύσης, που ενορχηστρώνονταν στις πιο ακραίες εκφάνσεις τους για να φέρουν τον όλεθρο και τον αφανισμό: παλιρροϊκά κύματα (νερό), ανεμοθύελλες (αέρας), υποθαλάσσια ρήγματα (γη), εκρήξεις ηφαιστείων (φωτιά).

Όμως και μ' έναν άλλο τρόπο συνδέονται μεταξύ τους το Αρχιπέλαγος και το φίδι. Τις νύχτες του καλοκαιριού, πάνω από τις Κυκλάδες και την Κρήτη γίνεται ορατός ο αστερισμός του Όφεως, που καταγράφηκε απ' τον Κλαύδιο Πτολεμαίο στην αρχαιότητα. Τόσο η κεφαλή του (*Serpens Caput*) στα δυτικά όσο και η ουρά του (*Serpens Cauda*) στα ανατολικά συνορεύουν με τον Οφιούχο, με τον οποίο ο Όφις είχε στην αρχαία Μεσοποταμία το ίδιο όνομα: *Nu-tsir-da*, Εικόνα του Ερπετού. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, στον αστερισμό του Όφεως μεταμορφώθηκε ο δικέφαλος (ή, κατά μια παραλλαγή του μύθου, εκατοντακέφαλος) δράκοντας Λάδων, ο οποίος φρουρούσε τα χρυσά μήλα των Εσπερίδων και συγγένευε με την Έχιδνα και τις Γοργόνες.

Η κυκλαδική πολυνησία προήλθε από σειρά ηφαιστειακών εκρήξεων και σεισμών που προξένησαν βύθιση της ξηράς και σχηματισμό νησιών από συσσώρευση λάβας. Στην Καλδέρα της Σαντορίνης, οι εκρήξεις του ηφαιστείου δημιούργησαν το νησάκι Νέα Καμένη – απ' το οποίο ο Ιούλιος Βερν εμπνεύστηκε τις *Είκοσι Χιλιάδες Λεύγες Κάτω από τη Θάλασσα* και τη *Μυστηριώδη Νήσο* του. Στις ακτές του υπάρχουν θερμές πηγές και ακόμα και σήμερα παρατηρείται ατμιδική δραστηριότητα.

Το ηφαίστειο έχει μείνει αδρανές πάνω από πενήντα χρόνια, αν και εξακολουθούν να γίνονται σεισμοί και να αναβλύζουν νερά πράσινου χρώματος με υψηλότατες θερμοκρασίες γύρω από το βυθισμένο ηφαίστειο Κολούμπο και στο πέρασμα μεταξύ Παλαιάς και Νέας Καμένης. Για να το εξευμενίσουν, οι κάτοικοι οργανώνουν κάθε Αύγουστο τα Ηφαίστεια, γιορτή που κορυφώνεται με εικονική έκρηξη ηφαιστείου και πυροτεχνήματα για εξορκισμό του "κακού".

Σε πείσμα κάθε φυσικής καταστροφής και ανθρώπινης επέμβασης, ο κυκλαδικός πολιτισμός άφησε ίχνη ανεξίτηλα στο διάβα των αιώνων. Η Δήλος με την πέτρινη σιωπή των λιονταριών της, ο νεολιθικός οικισμός στη Φτελιά της Μυκόνου που χρονολογείται γύρω στην 5η χιλιετία προ Χριστού, τα αρχαιολογικά ευρήματα στα μουσεία της Ελλάδας και του κόσμου, δίνουν το στίγμα μιας αδιαμφισβήτητης και θαυμαστής ακμής και προόδου. Απ' τα βάθη των γαλανών νερών που τα στοιχειώνουν οι ψυχές των ναυαγών και των πνιγμένων, οι νησιώτες ψαρεύουν χορταριασμένα αγγεία, ειδώλια και σπαράγματα αγαλμάτων και πασχίζουν να λύσουν το γρίφο του βυθισμένου, κατακερματισμένου αυτού κόσμου πλάθοντας μύθους για χαμένες Ατλαντίδες.

Ενετοί, Τούρκοι, πειρατές, σεισμοί, ηφαιστειακές εκρήξεις και παλιρροϊκά κύματα δεν κατάφεραν να υποτάξουν το Αρχιπέλαγος. Τα κάστρα των κατακτητών έγιναν κομμάτι της τοπικής αρχιτεκτονικής, η λάβα των ηφαιστείων έθρεψε τα αμπέλια κι απόμεινε άκακο αξιοθέατο στις παραλίες με τα μαύρα "βολάδια". Ο κύκλος της φυσικής εξέλιξης και της ανθρώπινης ιστορίας, βίαιος τις περισσότερες φορές, έφερε την ομορφιά μέσα απ' τα χαλάσματα, τη γονιμότητα και τον ορυκτό πλούτο μέσα απ' τα αποκαΐδια. Κάτω απ' το πολυόμματο βλέμμα του Όφεως, του άγρυπνου

ουράνιου δράκοντα που τα φρουρεί στους αιώνες, τα νησιά νανουρίζουν τα αινίγματά τους στο βυθό, μες στα λιβάδια της Ποσειδωνίας, τα κοράλλια και τις πνιγμένες πολιτείες. Αγκαλιάζοντας την ιερή Δήλο σαν φίδι συσπειρωμένο γύρω της, απ' την οφιούσα Τήνο ως την άνοφι Ανάφη, από την άορνον Αμοργό και τη Μήλο με τις επιβλητικές κατακόμβες ως τη σχεδόν φουτουριστική Θήρα με το ηφαίστειο που λαγοκοιμάται, οι Κυκλάδες σχηματίζουν τον δικό τους θαλασσινό αστερισμό στην καρδιά του πελάγους, έναν μαγεμένο γαλαξία στο νερό.

Μάιος-Ιούνιος 2010

---

*Το κείμενο αυτό πρωτοδημοσιεύτηκε στο *Ημερολόγιο του Αρχιπελάγους 2011* των εκδόσεων Φιλιππότη (χρόνος ΙΔ΄, σελ. 141-145).

*** * * * * ***

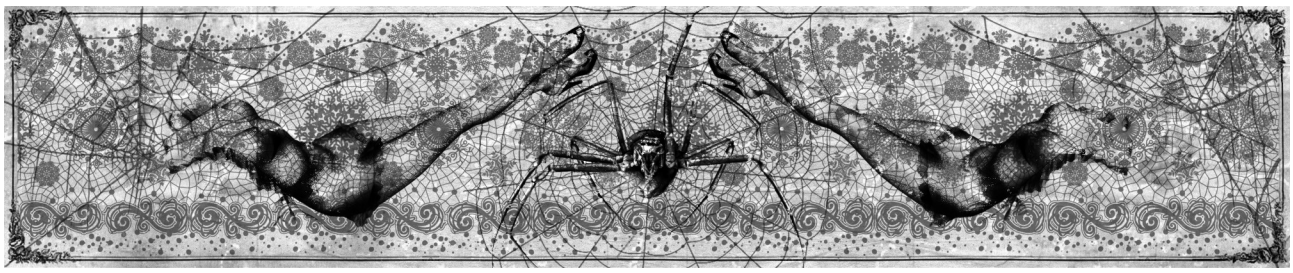

ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΗΣ ΑΡΑΧΝΗΣ

Δεν ξέρω πώς τα κατάφερα (πάλι) και αυτή τη φορά με τσίμπησε αράχνη. Μάλιστα, *αράχνη* στην καρδιά της Αθήνας – μια μάλλον θεαματική προσθήκη στο όχι ευκαταφρόνητο ρεπερτόριό μου από επιθέσεις μαμουνιών και λοιπών ζωυφίων, το οποίο εκτός από τα "αυτονόητα" κουνούπια και σκνίπες, περιλαμβάνει επίσης μέλισσες, σφήκες, μυρμήγκια, τσούχτρες, ως και μια αλογόμυγα (ή πιθανότατα τσιμπούρι – η ακριβής προέλευση του συγκεκριμένου, άκρως επώδυνου και τρομακτικού στην όψη δήγματος ουδέποτε επιβεβαιώθηκε).

Η ειρωνεία είναι ότι δυο βδομάδες νωρίτερα είχαμε πάει σ' έναν γάμο ο οποίος, σύμφωνα με τη μόδα των τελευταίων ετών, έγινε σ' ένα γραφικό εκκλησάκι εκτός Αθηνών, επάνω στα βουνά και τα κατσάβραχα. Ένα ζευγάρι παπούτσια ολοκαίνουργια, αφόρετα ως εκείνη τη στιγμή, αχρηστεύτηκαν μέσα σ' ένα δίωρο, παλεύοντας να ισορροπήσουν στις κοφτερές *και* γλιστερές κοτρόνες του σχεδόν κάθετα ανηφορικού "πλακόστρωτου" (πέρα απ' το ότι μου σακάτεψαν τα πόδια). Όμως, πράγμα παράδοξο και αντεθνικό, κανένα εξωτικό ζουζούνι δεν με τσίμπησε.

Το "μοιραίον" πρέπει να συνέβη στα δικαστήρια της Ευελπίδων, όπου περίμενα έξω στον κήπο να με φωνάξουν για μια υπόθεσή μου. Φορούσα ένα τζιν κοντό που άφηνε τους αστραγάλους μου εκτεθειμένους. Φαίνεται πως δίχως να το καταλάβω, ενόχλησα κάποια άγρια αράχνη που χουζούρευε χωμένη στην ψηλή χλόη ενός απ' τα παρτέρια – και ιδού τα ολέθρια αποτελέσματα. Μεγάλη μου τιμή, βεβαίως βεβαίως, μια και παρόμοια περιστατικά τυχαίνει να είναι εξαιρετικά σπάνια στη χώρα μας. Είμαι γλυκοαίματη προφανώς.

Το τσίμπημα έγινε αισθητό το επόμενο πρωί, την ώρα που διάβαζα τους τίτλους των ειδήσεων στο διαδίκτυο, παρέα με τον εσπρέσο μου κι έναν χυμό ρόδι-σταφύλι. Ένιωσα ξάφνου μια φαγούρα πάνω απ' τον αριστερό μου αστράγαλο, το χέρι μου πήγε ενστικτωδώς να την ξύσει και συνάντησε ένα *τρομερό* πρήξιμο ("σαν μελομακάρονο" όπως απεφάνθη δυο μέρες πιο ύστερα η μαμά μου) που έτσουζε και φαγούριζε, αν και μάλλον αντιστρόφως ανάλογα με την εντυπωσιακή του εμφάνιση. Ευτυχώς, πρόλαβα και κρατήθηκα να μην το ξύσω – όπως μου είπε μετά η δερματολόγος, αν το είχα ξύσει έστω και ελάχιστα θα μολυνόταν και μπορεί τώρα να βρισκόμουν στο νοσοκομείο. *Φτου, φτου μακριά από μας.* Το έπλυνα αμέσως με αντισηπτικό και κρύο νερό, του έβαλα μια αντιϊσταμινική αλοιφή που πάντα έχω στο σπίτι για ώρα ανάγκης, και πήρα και το αντιαλλεργικό μου χάπι για καλό και για κακό.

Μια βόλτα απ' τις διαδικτυακές μηχανές αναζήτησης με βοήθησε να βγάλω μια πρόχειρη διάγνωση, συγκρίνοντας την όψη του δαγκώματος με φωτογραφίες από τσιμπήματα διαφόρων μαμουνιών. Με έπεισε ακόμα πως οι πρώτες βοήθειες που είχα δώσει στον εαυτό μου ήταν οι πλέον ενδεδειγμένες (κάτι που αργότερα επιβεβαίωσαν δυο φαρμακοποιοί και η δερματολόγος). Πραγματικά, ως το βράδυ το πρήξιμο είχε ελαφρώς υποχωρήσει, αφήνοντας στη θέση του μια ανάγλυφη στάμπα χρώματος μπλε μαρέν. Το ίδιο το δάγκωμα δεν πονούσε ούτε με έτρωγε, αλλά ένιωθα το πόδι μου εκατό οκάδες και διέκρινα μια απαλή ροζ απόχρωση που εκτεινόταν από κάτω απ' τη μελανή στάμπα ως τη ρίζα των δαχτύλων του ποδιού. Η γάμπα και ο αστράγαλος ήταν επίσης αρκετά πρησμένα και πονούσαν στο άγγιγμα και στο περπάτημα.

Συνέχισα την αυτοσχέδια θεραπεία μου για ένα ολόκληρο Σαββατοκύριακο, δίχως να παρατηρήσω καμιά ιδιαίτερη αλλαγή (ούτε προς το καλύτερο αλλά ούτε και προς το χειρότερο) και τη Δευτέρα πήγα στη μαμά μου, η οποία είχε βέβαια μάθει τα καθέκαστα απ' το τηλέφωνο, αλλά χωρίς να το έχει δει με τα μάτια της, πού να της πάει της καημένης στο νου περί τίνος ακριβώς

επρόκειτο. Μόλις αντίκρισε το ωραίο μου πελιδνό σημάδι, έφριξε και εξανέστη κι ήταν έτοιμη να με τρέξει στο νοσοκομείο. Ευτυχώς τη γλίτωσα, γιατί αφενός ήμουν σε γενικά καλή κατάσταση (εκτός φυσικά απ' το δάγκωμα) και δεν είχα κανένα άλλο ανησυχητικό σύμπτωμα και αφετέρου, της εξήγησα ότι στα νοσοκομεία δίνουν με το παραμικρό αντιβιοτικά και κινδύνευα γι' άλλη μια φορά να πάθω ό,τι και δυο χρόνια πριν, που μια απλή αντιβίωση για λαρυγγίτιδα μου προκάλεσε εσωτερική μυκητίαση και κόντεψα να τα τινάξω (και μέσα σ' όλα, παραλίγο να χάσω τη φωνή μου επειδή ο μύκητας είχε πειράξει τις φωνητικές χορδές). Δέχτηκα ωστόσο να δω τη δερματολόγο που ας είναι καλά η γυναίκα, εδώ και δυο συναπτές δεκαετίες παρακολουθεί τις εξωτερικές μας αλλεργίες, η οποία διέγνωσε ότι όντως επρόκειτο για "δήγμα αραχνοειδούς" και μου έγραψε μια κορτιζονούχο αλοιφή πολύ παχύρρευστη και λιπαρή, που όταν στεγνώνει σχηματίζει ένα είδος προστατευτικής "ζελατίνας" στο σημείο όπου εφαρμόζεται.

Έπρεπε να βγάλω φωτογραφία τις δυο συμπαθέστατες κοπελιές που διατηρούν το φαρμακείο της γειτονιάς μου, όταν τους πήγα τη συνταγή και τους εξήγησα το πάθημά μου. "*Αράχνη;!*" τσίριξαν κι οι δυο μαζί με μια φωνή. "Πού τη βρήκες την αράχνη;"

Έλα ντε, πού τη βρήκα την αράχνη; Οι αράχνες είναι πλάσματα της σκιάς, αθόρυβα και ντροπαλά, αγαπούν τις απόμερες γωνιές, τη μοναξιά και την ησυχία τους. Επειδή πολύ σπάνια τις βλέπουμε, έχουν πάρει στο μυαλό μας διαστάσεις σχεδόν μυθικές. Αν και εδώ στην Ελλάδα τα είδη των άγριων αραχνών (πολλά από τα οποία είναι φαρμακερά, αλλά σπανίως θανατηφόρα) φτάνουν σ' έναν αξιοσέβαστο αριθμό, η απροθυμία τους να μας συναναστραφούν καθιστά έως απίθανο το να συναντήσουμε έστω και μία σε όλη μας τη ζωή. Η μαμά μου ισχυρίζεται πως όταν ήταν παιδί, τα πιτσιρίκια γύριζαν όλη μέρα ξυπόλητα στα χωράφια και τα τσιμπούσαν κάθε λογής μαμούνια, αλλά "τέτοιο πράγμα (σαν το τεράστιο μπλάβο σημάδι μου) δεν είδα ποτέ". Κατά κανόνα οι άγριες αράχνες δεν είναι επιθετικές στον άνθρωπο – προτιμούν τα έντομα και τα μικρά ερπετά – και μας δαγκώνουν μόνο όταν ενοχληθούν ή νιώσουν πως απειλούνται. Επίσης, καθώς το δηλητήριό τους αναισθητοποιεί το δέρμα, συνήθως δεν αντιλαμβανόμαστε ότι μας έχουν δαγκώσει παρά μονάχα ύστερα από δώδεκα με εικοσιτέσσερις ώρες, οπότε γίνονται ορατά τα αποτελέσματα (όπως στη δική μου περίπτωση).

Το δηλητήριο της αράχνης είναι στην ουσία συνδυασμός πρωτεϊνών (νευροτοξίνες) απ' τις οποίες το θύμα, ακόμα και αν επιβιώσει ή/και γιατρευτεί από το δήγμα αυτό καθαυτό, δεν απαλλάσσεται ποτέ εντελώς. Ενίοτε, μάλιστα, οι πρωτεΐνες αυτές μπορούν να προξενήσουν μη αναστρέψιμες αλλοιώσεις, έως και μεταλλάξεις στα κύτταρα, ενώ ευθύνονται για απροσδόκητες αντιδράσεις του νευρικού και του ανοσοποιητικού συστήματος σε βάθος χρόνου. Οι περίφημες *ταραντέλες* της Κάτω Ιταλίας δεν είναι παρά τελετουργικοί χοροί για τον εξορκισμό του ταραντισμού, δηλαδή των νευρολογικών συνεπειών από το δάγκωμα μιας ενδημικής άγριας αράχνης (της οικογένειας *Lycosidae*), την οποία οι ντόπιοι, με κάποια δόση υπερβολής, αποκαλούν *ταραντούλα*.

Δυο εικοσιτετράωρα αφότου ξεκίνησα την "επίσημη" θεραπεία (πλύσιμο με αντισηπτικό και μετά επάλειψη με την κορτιζονούχο κρέμα δυο φορές την ημέρα, συν το αντιαλλεργικό χάπι που έτσι κι αλλιώς πρέπει να παίρνω κάθε άνοιξη και φθινόπωρο), βλέπω ήδη μια βελτίωση, όχι θεαματική αλλά σταθερή. Η μπλαβιά στάμπα έχει γίνει σκούρα ροζ, οι άκρες της ξεφλουδίζουν κι από κάτω βγαίνει καθαρό δέρμα και ο αστράγαλός μου έχει ξεπρηστεί αρκετά. Θα κάνει καμιά δεκαριά μέρες να περάσει εντελώς – πρέπει ακόμα να προσέχω μην επεκταθεί το αιμάτωμα ή μη βγάλει πύον στο σημείο του δαγκώματος (δυο μικρές ανάγλυφες κουκίδες που όσο σβήνει η στάμπα ξεχωρίζουν όλο και πιο πολύ), γενικά όμως όλα δείχνουν ότι είμαστε σε καλό δρόμο.

Ωστόσο, και με τα ανατριχιαστικά δαγκώματά τους, οι αράχνες δεν κατάφεραν να με κάνουν να τις φοβηθώ. Να τις σεβαστώ ακόμα περισσότερο, ναι – τόσα δα πλασματάκια, μικροσκοπικά σε σχέση με τον άνθρωπο, κι όμως αρκεί ένα τους "φιλί", ένα άγγιγμα ανεπαίσθητο, για να μας βασανίσει δυο βδομάδες στην καλύτερη περίπτωση και στη χειρότερη να μας στείλει στα θυμαράκια. Ποτέ μου δεν πείραξα εσκεμμένα τις άκακες αραχνίτσες του σπιτιού (άντε να "έφαγα" μερικές με την ηλεκτρική σκούπα κάτω απ' τα έπιπλα, χωρίς να το πάρω καν είδηση) και πάντα με

συγκλονίζει το ότι *νιώθουν* πως δεν έχω σκοπό να τις βλάψω. Λυπάμαι να χαλάσω τους ιστούς τους, να γκρεμίσω τον ντελικάτο κόσμο που υφαίνουν στις σκοτεινές γωνιές. Κι εκείνες έχουν πάψει να τρέπονται πανικόβλητες σε φυγή μόλις τις πλησιάσω, ανεβαίνουν στα χέρια μου και κάθονται πάνω μου ασάλευτες ακόμα κι όταν κινούμαι, κάνω δουλειές ή γράφω. Είναι σαν να επικοινωνούν μαζί μας μ' έναν δικό τους τρόπο – καταλαβαίνουν πότε κινδυνεύουν από μας και πότε είμαστε διατεθειμένοι να συνυπάρξουμε ειρηνικά μαζί τους.

Ευχαριστώ λοιπόν το αινιγματικό αραχνοειδές που μου έκανε την τιμή να με δαγκώσει (πρέπει να είμαι αν όχι το μοναδικό, τουλάχιστον ένα απ' τα πλέον ακριβοθώρητα περιστατικά των τελευταίων χρόνων στην Ελλάδα) και ταπεινά του ζητώ συγνώμη που άθελά μου τάραξα τον πρωινό του υπνάκο. Σίγουρα ήξερε ότι δεν το έκανα επίτηδες, γι' αυτό και το δάγκωμά του ήταν μάλλον ήπιο σε σχέση με τη συντριπτική πλειονότητα όσων βρήκα στο διαδίκτυο – μια απλή αλλά αποτελεσματική προειδοποίηση.

Σεπτέμβριος 2010

*** * * * * ***

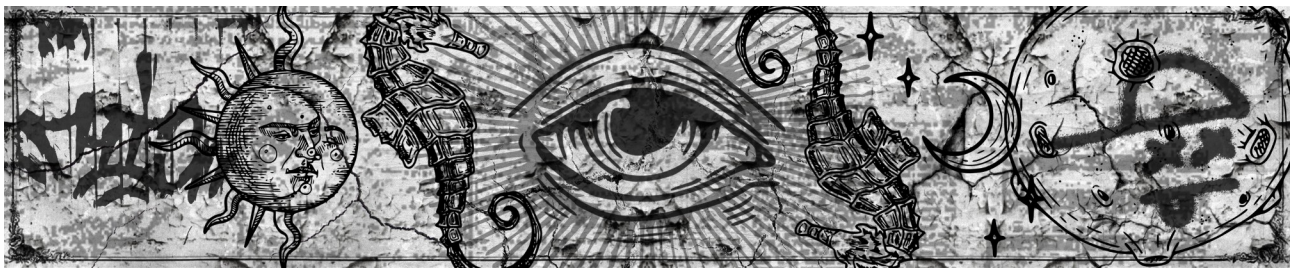

ΣΤΟΝ ΤΟΙΧΟ ΜΕ ΜΠΟΓΙΑ*

Άλλοι φιλοδοξούν να κάνουν τον κόσμο καλύτερο.
Εγώ θέλω μονάχα να τον κάνω πιο όμορφο.
Κι αν δεν σας αρέσει, ζωγραφίστε από πάνω!

Banksy

Οι δρόμοι έχουν τις ιστορίες των ανθρώπων. Φωνές, ανάσες, βήματα, αθέατες σφραγίδες περαστικής παρουσίας. Οι τοίχοι καταγράφουν το μεταίσθημα φευγαλέων ίσκιων, την ηχώ μονολόγων και συνομιλιών, την αύρα και τις εποχές της ζωντανής ύλης. Και τα σημάδια που εσκεμμένα ο άνθρωπος χαράζει επάνω τους – απόπειρες καλλιτεχνικής έκφρασης, γρίφους και διεκδικήσεις, συνθηματικά αποφθέγματα, σπασμωδικές εκδηλώσεις πάθους, συμπυκνωμένη σοφία ή λακωνική αγανάκτηση.

Ο άδειος τοίχος – όπως το άδειο χαρτί – μας καλεί να τον χρωματίσουμε, να ζωντανέψουμε την απρόσωπη λευκότητά του. Απ’ την αρχή της συνειδητής του υπόστασης, όπου κι αν βρέθηκε ο άνθρωπος άφησε άσβηστα χνάρια στις φιλόξενες κενές επιφάνειες – στα τοιχώματα των σπηλαίων, στην πέτρα. Είτε από δημιουργική παρόρμηση, είτε από ανάγκη να μοιραστεί επιθυμίες, προβληματισμούς και αγωνίες. Απ’ την αρχή της ιστορίας του, ζωγραφίζει τους τοίχους των κτισμάτων του, ξορκίζει τη μονοτονία μιας εθελούσια περιφραγμένης καθημερινότητας δίνοντας ζωή και κίνηση στους ίδιους αυτούς πέτρινους όγκους που τον κρατούν φυλακισμένο για να τον προστατέψουν απ’ τον έξω κόσμο.

Τα γκράφιτι και τα συνθήματα στους δρόμους της Αθήνας με περιμένουν σαν παλιοί γνωστοί, πάντα πιστοί στο ραντεβού τους. Διαλέγομαι μαζί τους σιωπηλά, πασχίζοντας να συναρμολογήσω τα σκόρπια τους σπαράγματα, ν’ αγγίξω την ψυχή των αινιγμάτων τους. Οι τοίχοι μού ιστορούν τον έρωτα του Γιώργου και της Νατάσας, αιώνια κλεισμένο σε μια τρεμουλιαστή καρδιά από μπλε μαρκαδόρο. Την παντοτινή φιλία της Λένας και της Χριστίνας, που σφραγίστηκε μ’ ένα κόκκινο περλέ ηλιοτρόπιο. Την άνευ όρων αφοσίωση του “Jimmy” στην ΑΕΚ. Τον “πόλεμο” των κρυπτικών προκλήσεων ανάμεσα σε μυστηριώδεις αντιπάλους, μεταμφιεσμένων σε ζουμερές, ζωηρόχρωμες λέξεις.

Με συγκίνηση σκέφτομαι το άγνωστο χέρι που φόρεσε ένα πράσινο χαμόγελο στο ανέκφραστο κάλυμμα ενός ανεμιστήρα ή ένα κόκκινο δάκρυ στην τυφλή εσοχή ενός τοίχου και ζωγράφισε μια ντελικάτη μπορντούρα από ελικοειδή κλαδιά και φύλλα στο ασβεστωμένο γείσο κάποιας πρόσοψης. Πλάι στα αραδιασμένα στο πεζοδρόμιο τραπέζια μιας ταβέρνας, ένας ξανθός άγγελος-χελιδονόψαρο ευλογεί τους γλάρους, τα δελφίνια και τα κύματα που κυνηγιούνται κάτω από έναν κατακίτρινο ήλιο. Λίγο πιο πέρα, ένας γαλάζιος νάνος μισογελάει πονηρά σ’ ένα πρόσωπο που θυμίζει νεκροκεφαλή, μαρμαρωμένο σ’ ένα άφωνο ουρλιαχτό. Στον πίσω τοίχο μιας εκκλησίας, ένα δικέφαλο κορίτσι με μαχαιροπίρουνα στα χέρια ετοιμάζεται να καταβροχθίσει τον εαυτό του. Η είσοδος ενός εγκαταλελειμμένου σινεμά έχει γίνει κυβιστικό ενυδρείο με ψάρια πλουμιστά μέσα σε πορφυρό νερό, άλλα χαρούμενα κι άλλα αποσβολωμένα. Ένα γιγάντιο, ανέμελο νεαρό ζευγάρι στον πλαϊνό τοίχο μιας πολυκατοικίας χαζεύει το βιαστικό πλήθος αφ’ υψηλού, βρίσκοντας άκρως διασκεδαστικό το θέαμα. Πάνω σε μια αυτοσχέδια τσίγκινη περίφραξη, δυο προφίλ, άνθρωπος και πίθηκος, ατενίζουν μελαγχολικά το ένα το άλλο ανάμεσα σε φαιούς ουρανοξύστες, πελώρια

τροπικά λουλούδια και κίονες που αναδύονται από μια καλλιγραφικά τρικυμισμένη θάλασσα: συνειρμικά ενορχηστρωμένη, η πολύχρωμη χορογραφία του σύμπαντος ξετυλίγεται και ακινητοποιεί έργα ανθρώπων, πλάσματα, φύση, τόπους και εποχές σε στιγμιότυπα πληγωμένα από σκισμένες, στραβοκολλημένες αφίσες, μισοκρυμμένα από μαύρες σακούλες σκουπιδιών, παρκαρισμένα αμάξια και μηχανάκια – λες κι ο άνθρωπος έχει βαλθεί να εκδικηθεί την ομορφιά και κάνει ό,τι μπορεί για να τη βεβηλώσει, να την εξαφανίσει πίσω απ' τη χρηστική ασχήμια της ρουτίνας του.

Να κι η σαύρα, ο φύλακας της πόλης. Μπαίνω στο πολυδαίδαλο οχυρό της και την ακολουθώ. Το γεωμετρικό της περίγραμμα πολλαπλασιάζεται και σκαρφαλώνει στους τοίχους των γύρω δρόμων, οδηγώντας τα βήματά μου και ακολουθώντας με κι εκείνο σ' ένα παιχνιδιάρικο καθρέφτισμα – όπως, μικρά, μιμούμασταν τις κινήσεις των άλλων παιδιών κι επαναλαμβάναμε τα λόγια τους, για να νευριάζουν και να γελάμε. Κι η σαύρα δεν θέλει παρά να παίξει, να ξεμουδιάσει απ' την ακινησία, να βρει συνοδοιπόρο για τον περίπατό της στη λιακάδα. Ακόμα κι αν μαντέψω λάθος την πορεία της και τη χάσω, σε λίγο θα φανεί πάλι μπροστά μου, στραμμένη στην αντίθετη κατεύθυνση: "Από κει έπρεπε να πας". Ποτέ δεν ξέρω τον προορισμό μας – αν υπάρχει καν προορισμός. Είναι φορές που με παγιδεύει σ' έναν κύκλο δίχως αρχή και τέλος: γυρνάμε γύρω γύρω στα ίδια στενά, περνάμε εκατό φορές μπροστά απ' τις ίδιες πόρτες και παράθυρα, τις ίδιες καρέκλες καφενείων και βιτρίνες μαγαζιών. Έτσι και πάω να της ξεφύγω, η σαύρα πάλι θα με βρει και θα συνεχίσουμε το κρυφτό μας. Δικός της ο λαβύρινθος, δική της κι η απόφαση να με ελευθερώσει.

Η πόλη έχει τις ιστορίες των δρόμων της, για πάντα χαραγμένες στο τσιμεντένιο δέρμα της σαν ένα ατέλειωτο τατουάζ. Οι τοίχοι συνεχίζουν να τις αφηγούνται ερήμην των ανθρώπων. Ποιος ξέρει τι έχουν τώρα πια απογίνει όσοι τους εμπιστεύτηκαν τα μυστικά τους… Άραγε ο Γιώργος και η Νατάσα είναι ακόμα ερωτευμένοι; Η Λένα και η Χριστίνα ακόμα φίλες; Ο "Jimmy" το ίδιο πωρωμένος με την ΑΕΚ; Οι καιροί αλλάζουν και μας παρασέρνουν στη δίνη τους. Οι φίλοι ξεμακραίνουν, οι αγάπες σβήνουν και καταποντίζονται στη λήθη. Μα οι τοίχοι έχουν φυλάξει το αποτύπωμα κάποιας προσωπικής μας ιστορίας, εκείνη τη σημαδιακή κι ανεπανάληπτη στιγμή της ύπαρξής μας.

Την αγαπώ την Αθήνα. Την αγαπώ με την ομορφιά και την ασχήμια της, τα άχαρα μεγαθήρια και τον τοξικό ουρανό, τα ξηλωμένα πεζοδρόμια και τα δύσοσμα σοκάκια της. Περιδιαβάζω στους βασανισμένους δρόμους της, ψηλαφίζοντας ουλές πάνω από ουλές αιώνων και δυναμώνοντας την πίστη μου πως όχι, δεν πρόκειται να χαθούμε ό,τι κι αν γίνει, όσο κι αν πληγωθούμε, όσο κι αν χρειαστεί να πονέσουμε. Γέρνοντας το κεφάλι στην μπογιατισμένη καρδιά της πόλης μου, αφουγκράζομαι το σφυγμό του μικρού, του απέραντου κόσμου.

Ιούνιος 2011

---

*Το κείμενο αυτό πρωτοδημοσιεύτηκε στο *Αθηναϊκό Ημερολόγιο 2012* των εκδόσεων Φιλιππότη (έτος 23ο, σελ. 227-231).

*** * * * * ***

ΟΜΙΧΛΗ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΑΘΡΕΦΤΗ

ΕΝΑ ΣΚΟΤΕΙΝΟ ΙΝΤΕΡΜΕΔΙΟ

Out flew the web and floated wide –
The mirror crack'd from side to side;
"The curse is come upon me," cried
The Lady of Shalott.

Alfred, Lord Tennyson, *The Lady of Shalott* (1833)

Η νύχτα ήταν παράξενη, σημαδιακή, από κείνες που σε τρομάζουν αλλά πάλι δεν θες να τελειώσουν. Η γαλήνη της είχε κάτι το μυστηριακό – έλεγες πως από στιγμή σε στιγμή θα σπάσει το φεγγοβόλο φλούδι της κι από μέσα θα ξεχυθούν σημεία πρωτοφανέρωτα, πως κάποια προφητεία θα εκπληρωθεί. Έριξε μια ματιά τριγύρω του. Στα πεζοδρόμια ήταν φυτεμένες πικροδάφνες και τα φώτα απ' τις βιτρίνες των μαγαζιών έκαναν τη νύχτα μέρα – μια μέρα ασάλευτη, έρημη από κόσμο, με μια σχεδόν υλική σιωπή να αιωρείται πάνω απ' το δρόμο, απορροφώντας και τον ελάχιστο ήχο και μετουσιώνοντάς τον σε φθόγγο μιας παράξενης μουσικής.

Απ' το μυαλό του πέρασε μια σκέψη επώδυνα ξεκάθαρη, μια λεπίδα από φως που του μούδιασε τα μέλη και σταμάτησε το χτύπο της καρδιάς του. Ένιωθε ξάφνου το κορμί του αδειανό, σαν ξεκομμένο απ' το κεφάλι του – ένα κούφιο, άψυχο πράγμα που κουνούσε μηχανικά τα μέλη του, ξένα κι αυτά κι ασήκωτα, σαν μολυβένια.

Μα ήταν δυνατόν; Μπορούσε ποτέ ένα τυχαίο συμβάν, μια συμπτωματική συνάντηση ανάμεσα σε χιλιάδες άλλες, να σηματοδοτήσει μια μοιραία στροφή των γεγονότων; Ναι – και βέβαια μπορούσε, αν το συμβάν δεν ήταν τόσο τυχαίο όσο είχε φανεί εκείνη τη στιγμή κι αν η συνάντηση μόνο στη σύμπτωση δεν οφειλόταν. Μια ειρωνική επανάληψη του πεπρωμένου – η αφετηρία, η αφορμή που ζητούσε η διαίσθησή του για ν' αρχίσει να ξεφλουδίζει το χρόνο και ν' αφουγκράζεται την κατακερματισμένη ροή των γεγονότων, σαν να γύριζε απ' το τέλος στην αρχή μια μισοσβησμένη ταινία.

Όχι πως ήταν δεδομένο ότι η διαίσθηση θα τον οδηγούσε πάντοτε στο σωστό δρόμο – ο ίδιος, άλλωστε, ήταν ο πρώτος που δεν τα πίστευε αυτά κι ας είχε άπειρους λόγους για το αντίθετο. Από παιδί ήταν αλαφροΐσκιωτος, άκουγε κι έβλεπε πράγματα που άλλος κανείς δεν τα αντιλαμβανόταν, μες στο κεφάλι του βούιζαν παράξενες μουσικές, ανήκουστες, που όμως του φαίνονταν οικείες, λες και τον είχαν νανουρίσει σε μια άλλη, πιο φωτεινή, άσαρκη ζωή. Συχνά ένιωθε να τον αγγίζουν χέρια αόρατα, ανάσες δροσερές να του χαϊδεύουν το λαιμό, διάφανες παρουσίες να χορεύουν μες στον αδειανό αέρα. Πολλές φορές το βλέμμα του έπαιρνε μια έκφραση ονειροπαρμένη, σαν να το 'χαν τραβήξει εικόνες που άλλος κανένας δεν μπορούσε ν' αντικρίσει κι άλλοτε πάλι, αλαφιασμένος, έστρεφε το κεφάλι αλλού, λες κι ήθελε ν' αφουγκραστεί κάποιον ήχο που είχε νόημα για κείνον μόνο, κομμάτι μυστικό του γρίφου που πάσχιζε να λύσει απ' την ώρα που πρωτάνοιξε τα μάτια του στον κόσμο. Τις μαύρες φτερούγες που τον σκέπαζαν τις είχε διακρίνει απ' την αρχή, συχνά αισθανόταν το ανατριχιαστικό τους θρόισμα γύρω του, μέσα του, στις πιο βαθιές κυψέλες του νου και της ψυχής του. Δίχως καμιά συγκεκριμένη αφορμή, συνειδητοποίησε ότι μέσα σ' ένα απόγευμα είχε διαδοχικά περάσει, ακολουθώντας την αντίστροφη πορεία, απ' όλους τους σταθμούς που σημάδεψαν τελευταία τη ζωή του – λες κι η υποσυνείδητη αυτή ιχνηλασία τον γυρνούσε πίσω στους τόπους μικρών και μεγάλων εγκλημάτων, στα οποία δεν ήταν πια βέβαιος αν

έπαιζε το ρόλο θύτη ή θύματος. Ήξερε, άλλωστε, πολύ καλά ότι κανένας απ' τους δυο αυτούς ρόλους δεν αποκλείει αναγκαστικά τον άλλον.

Θα προτιμούσε ν' αποδώσει τις συμπτώσεις στο νόμο των πιθανοτήτων, ερμηνεύοντάς τις ως τυχαία συμβάντα ή εκφάνσεις μιας πραγματικότητας με υπόβαθρο υπαρκτό κι αναγνωρίσιμο. Κανέναν δεν συμφέρει ν' αρνηθεί την ασφάλεια της λογικής και να βουλιάξει στην κινούμενη άμμο της μεταφυσικής αβεβαιότητας. Από την άλλη, πάλι, του ήταν αδύνατο να μη διακρίνει το επίμονα επαναλαμβανόμενο μοτίβο που αποτυπωνόταν στον καμβά της καθημερινότητάς του, αναγκάζοντάς τον να συνδυάσει τα φαινομενικά ξένα μεταξύ τους στοιχεία και γεγονότα. Όλες οι ως τότε σκόρπιες, ασύνδετες φράσεις και εικόνες έμοιαζαν άξαφνα να μπαίνουν σε μια σειρά, ν' αποκρυπτογραφούν τον κώδικα που θα ξεκλείδωνε το γρίφο. Ο κλοιός των οιωνών όλο κι έκλεινε γύρω του, παγιδεύοντάς τον στο κέντρο του σαν ιστός αράχνης. Ήταν ζήτημα χρόνου να φανεί κι η ίδια η αράχνη και να τον ξεκάνει με το φαρμάκι της.

Μα δεν είχαν ποτέ σκοπό να τον αφήσουν ήσυχο; Πότε επιτέλους θα έπαυε να τον κυνηγάει το φάντασμα ενός εγκλήματος που ούτε ο ίδιος δεν ήταν πια σίγουρος σε ποιο βαθμό τον βάραινε;

Δεν έβλεπε την ώρα να φύγει μακριά από κει, να ταμπουρωθεί στη φιλόξενη ανωνυμία του διαμερίσματός του – μα έτσι όπως είχαν έρθει τα πράγματα, πουθενά πια δεν ήταν ασφαλής. Μάλιστα εδώ, μες στην ασφυκτική πολυκοσμία της μεγαλούπολης, οι συνθήκες ήταν ακόμα πιο ευνοϊκές για τους διώκτες του, αφού τόσο εκείνοι όσο κι αυτός ήταν άγνωστοι μεταξύ αγνώστων. Ήξερε πως ακόμα κι οι άνθρωποι που τον συμπαθούσαν και ήταν πιθανό να τον αναζητήσουν, θα λύγιζαν πολύ εύκολα κάτω απ' το φάσμα μιας απειλής. Δεν μπορούσε να περιμένει την παραμικρή ηρωική θυσία απ' την πλευρά τους. Δεν είχε καμιά τέτοια αξίωση απ' αυτούς. Με τι μούτρα, άλλωστε; Δεν τους είχε όλους κοροϊδέψει με τον πιο άτιμο τρόπο; Μήπως δεν είχαν ήδη αρκετά υπομείνει και μάλιστα χωρίς ανταμοιβή, τον εφιαλτικό παραλογισμό που στοίχειωνε την ύπαρξή του;

Όχι, δεν έπρεπε να φοβηθεί ούτε να τα χάσει – ο πανικός δεν έσωσε ποτέ κανέναν. Πάσχισε να ηρεμήσει, να βάλει τα πράγματα σε μια σειρά, να τα δει απ' όλες τις πλευρές, να πείσει τον εαυτό του πως ο φόβος του ήταν υπερβολικός και, το κυριότερο, άχρηστος, αφού τόσες φορές είχε ο ίδιος σιχτιρίσει και καταραστεί τη ζωή του – μα δεν μπορούσε να το ελέγξει, η καρδιά του χτυπούσε σαν τρελή και τα μέλη του είχαν μουδιάσει δίχως να το θέλει. Η ζωή γαντζωνόταν πάνω του ανεξάρτητα απ' τη δική του βούληση, υπερασπιζόταν με νύχια και με δόντια τον εαυτό της.

Κι όμως, μέσα στην ίδια εκείνη, τη σχεδόν ανύπαρκτη στιγμή προτού τον καταπιεί η αβυσσαλέα φρενοληψία του τρόμου, μια γωνίτσα του μυαλού του κρατούσε ακόμα το φως αναμμένο, δείχνοντας δειλά το δρόμο στα σκόρπια, ανάκατα ψήγματα λογικής. Απ' την ώρα που πέρασε από το σοκ της πράξης του στη φρίκη της συνειδητοποίησής της κι απ' την πρόσκαιρη αλλοφροσύνη στη χρόνια, κακοφορμισμένη ενοχή, ένιωθε πως ήταν αιχμάλωτος μιας μαγγανείας ακατονόμαστης και πως έπρεπε να βρει τρόπο να λύσει το ξόρκι, να ελευθερωθεί μια για πάντα απ' τη σκοτεινή δύναμη που κόντευε πια ν' αποκτήσει ολοκληρωτικά τον έλεγχο της σκέψης και της ζωής του.

Ακούμπησε στον τοίχο πίσω του και πήρε βαθιά ανάσα. Ένιωσε τον ανοιξιάτικο αέρα να του γεμίζει ευεργετικά τα πνευμόνια. Πιο ήρεμος κι ενώ η ψυχή του δεν έπαυε ν' ακροβατεί ανάμεσα στην αισιόδοξη προσμονή και την απελπισία, αποφάσισε να ξεμυτίσει απ' την κρυψώνα του.

Κι όμως, ήταν εκεί. Όσο κι αν επαναστατούσε η λογική του, στοιχημάτιζε το κεφάλι του πως την *είδε* – ναι, ήταν εκεί, μαζί του γι' άλλη μια φορά, ίσκιος του και συνείδηση, εκτόπλασμα φασματικό βγαλμένο μέσα από ένα παρελθόν που θα 'δινε το ένα του χέρι για να το σβήσει από τη μνήμη και τη ζωή του. Δεν την καλοθυμόταν τη φυσιογνωμία της – τα χαρακτηριστικά της του έρχονταν στο μυαλό συγκεχυμένα, μα τ' αναμμένα κάρβουνα στο βυθό της ματιάς της έκαιγαν μέσα του ασταμάτητα, μάτωναν την ψυχή του. Το *γνώριζε* αυτό το πρόσωπο. Αν και δεν ήταν σίγουρος πως το 'χε μετανιώσει, έστω κι αργοπορημένα συνειδητοποιούσε ότι ο τρόπος που διάλεξε για να πάρει το αίμα του πίσω πιο πολύ μπέρδευε παρά ξεδιάλυνε τα πράγματα. Καλύτερα να 'χε αφήσει την ιστορία να πάρει μόνη της το δρόμο που της είχε φυλαγμένο η μοίρα, να 'χε δώσει την ευκαιρία στη δική τους αποτρόπαιη πράξη να γυρίσει επάνω τους και να τους φάει, αφού κάποια μέρα, δεν

μπορεί, θα ’βγαιναν στη φόρα όλα τ’ άπλυτα και τα πλυμένα της κατά τα άλλα άμεμπτης “οικογενειακής” τους “επιχείρησης”.

Άβυσσος η ψυχή του ανθρώπου. Αυτή ήταν η αναπόφευκτη ετυμηγορία του κάθε φορά που έβαζε κάτω τα πράγματα και πολεμούσε να τα εκλογικεύσει. Διχασμένος ανάμεσα στο αδιάψευστο της προσωπικής του μαρτυρίας και τις ενστάσεις της λογικής του, η οποία αρνιόταν με πείσμα να δεχτεί τη μοναδική πιθανή ερμηνεία των γεγονότων, έβλεπε το στοιχείο αυτό σαν έναν ακόμα επίβουλο ελιγμό του δαίμονα που τον τυραννούσε. Έτσι κι οι περιστάσεις τον ανάγκαζαν κάποια στιγμή να το χρησιμοποιήσει, θα ’ταν σαν να παραδεχόταν πως είναι για τα σίδερα.

Ήταν εκεί. Με τη ράχη γερμένη στον τοίχο, τα μπράτσα της ριγμένα άπραγα από δω κι από κει κι έναν μορφασμό οδύνης να τονίζει εφιαλτικά τη δυσαρμονία της μορφής της.

“Στάσου στο φως να δω τα μάτια σου…”

Ο κόσμος γύρω του σκοτείνιασε. Για μια στιγμή ένιωσε τόσο αδύναμος που του φάνηκε πως θα λιποθυμούσε. Αλλά δεν αφέθηκε. Πιάστηκε απ’ το ελάχιστο εκείνο κομμάτι του είναι του που είχε μείνει αποστασιοποιημένο, ανέπαφο ακόμα απ’ τη δύναμη που πολεμούσε να του επιβληθεί κι ανάγκασε το μυαλό του να ξυπνήσει, να δουλέψει. Κατάφερε να προσηλώσει το βλέμμα του στη λευκή κουκίδα που διακρινόταν αμυδρά πίσω από το πυκνό νεφέλωμα και βγαίνοντας ξανά στο φως κούνησε πέρα δώθε το κεφάλι, τρίβοντας τα μάτια του σαν να ’χε μόλις συνέρθει από λήθαργο.

“Στάσου στο φως να δω τα μάτια σου”, επαναλάμβανε σπασμωδικά, θρηνητικά η φωνή και μέσα στην παράνοια της στιγμής, σε μια μακρινή γωνίτσα του μυαλού του γεννήθηκε η λογική σκέψη πως αν ήθελε να του κάνει κακό, δεν θα τον τραβούσε κάτω απ’ το φως.

Δεν άντεχε τον τρόπο που τον κοιτούσε, με τα μάτια της να γυαλίζουν, υγρά και ορθάνοιχτα, γεμάτα ικεσία. Έβγαλε τα μαύρα γυαλιά του και την κοίταξε, με την ελπίδα πως η ταραχή του δεν ήταν τόσο έκδηλα αποτυπωμένη στο βλέμμα του. Κάρφωσε τη ματιά της στη δική του με λαχτάρα.

“Γλυκό μου παιδί, μικρό μου, αγαπούλα μου”, συνέχισε να μουρμουρίζει σαν να παραμιλούσε, χαϊδεύοντάς του το πρόσωπο και τα μαλλιά με τα σκελετωμένα χέρια της.

Ένιωθε το ξερό της δέρμα σαν γυαλόχαρτο πάνω στο δικό του, η ανάσα της βρομούσε τόσο που του ερχόταν λιποθυμία. Το κεφάλι της θύμιζε νεκροκεφαλή, με τα ρουφηγμένα χείλη και μάγουλα και το διάφανο δέρμα του προσώπου, λεπτό σαν το χαρτί και τεντωμένο πάνω στα κόκαλα του κρανίου. Τα μάτια εξείχαν απ’ τις κόχες τους, πύρινα και κοκκινισμένα, χωρίς τσίνορα και τ’ αραιά της μαλλιά σάλευαν σαν ζωντανά μέσα στον ακίνητο νυχτερινό αέρα.

Άρχισε να τρέμει. Αισθάνθηκε επιτακτική την ανάγκη ν’ αποστρέψει το βλέμμα του, λες κι η αποκρουστική της όψη ήταν ο αμείλικτος καθρέφτης της δικής του ψυχής. Δίχως να του φέρνει την παραμικρή αντίσταση, με τρόμο συνειδητοποίησε πως του ήταν αδύνατο να την ξεκολλήσει από πάνω του, λες και τα πόδια της είχαν ριζώσει στο πεζοδρόμιο – κι ίσα που πρόλαβε να πνίξει μια κραυγή καθώς τα μάτια της ολοένα και πλησίαζαν τον πυρήνα του νου του, καταποντίζοντάς τον στα φλογισμένα τους βάραθρα. Τα χείλη της πασπάτεψαν το μάγουλό του, στεγνά και σκασμένα. Ένιωσε πως τον τρυπούσαν αγκάθια.

Και τότε, ξαφνικά, του γράπωσε τον ώμο με μια δύναμη τρομακτική, υπεράνθρωπη, ακινητοποιώντας τον στη θέση του. Η ικετευτική της έκφραση άρχισε ν’ αλλάζει σε μια σκέτη, ανέκφραστη, στεγνή γκριμάτσα, όπως σε νεκρικό εκμαγείο, ενώ το άλλο της χέρι υψωνόταν απειλητικά πάνω από το κεφάλι του.

Ήθελε να της φωνάξει “μη”, να τη σταματήσει, αλλά η φωνή δεν έλεγε να βγει από μέσα του, ούτε το κορμί του ήθελε να υπακούσει στις εντολές που του έδινε το μυαλό του. Όλη η δύναμη του νου του μαζεμένη δεν κατάφερνε να υποτάξει την αδυναμία της σάρκας του. Και τη στιγμή ακριβώς που τα δάχτυλά της, σκελετωμένα και γρυπά σαν του όρνιου, ετοιμάζονταν να του αδράξουν το λαιμό, ένιωσε το μυαλό να βγαίνει απ’ το κεφάλι του και να της διώχνει μακριά το χέρι, ενώ το σώμα του, αδειανό, σωριάστηκε χάμω σαν τσόφλι. Ύστερα όλα σκοτείνιασαν και μονάχα ο σιγανός, απόμακρος βόμβος της πόλης παραμέριζε πού και πού το μαύρο πέπλο που τον τύλιγε, φανερώνοντάς του σπαράγματα από φευγαλέες μορφές, εκφράσεις, βλέμματα. Κι ανάμεσά τους η φωνή της, στριγκιά, διαπεραστική, οργισμένη – *Δειλέ,* του σφύριζε στ’ αυτιά, *είσαι δειλός, προδότης, φονιάς, φονιάς, φονιάς* – κι όσο πάλευε να της φωνάξει να σωπάσει πια, να πάψει να τον

βασανίζει, τόσο τα κύματα του σκότους κατέκλυζαν το λογικό του και του παρέλυαν το κορμί. Κι ένα σίδερο πυρωμένο του διαπερνούσε τους κροτάφους, σκοτώνοντας τη σκέψη και το φως του.

"Έλα αγάπη μου, ξύπνα πια. Κοντεύει μεσημέρι!"

Καθώς το ελαφρό μα επίμονο σπρώξιμο στον ώμο του τον ξυπνούσε απ' τον πολύωρο λήθαργο, τον οποίο είχε μάταια παλέψει να νικήσει από μόνος του τις δυο τρεις φορές που οι εφιάλτες του άγγιξαν την επιφάνεια της συνείδησης, ανακάλυψε με τρόμο πως δεν θυμόταν τίποτα απ' όσα είχαν συμβεί πριν βυθιστεί στον ύπνο. Το μόνο που του ερχόταν στο μυαλό ήταν μια εικόνα θολή και μακρινή σαν όνειρο – τα σκυμμένα από πάνω του πρόσωπα, τα χείλη που ψιθύριζαν με αγωνία σε μια γλώσσα παράδοξη, μια γλώσσα της οποίας οι λέξεις αργούσαν να πάρουν ξεκάθαρη μορφή στον καθρέφτη του μυαλού του. Τα μάτια που ο ίσκιος του φόβου θάμπωνε το φως τους.

"Πόση ώρα κοιμάμαι;" κατάφερε ν' αρθρώσει.

"Ου… Από χτες το βράδυ", του απάντησε ανακουφισμένη απ' την αντίδρασή του. "Πήρα άδεια απ' τη δουλειά για να είμαι εδώ αν χρειαζόσουν τίποτα. Σ' άφησα να ησυχάσεις γιατί το 'χες ανάγκη, αλλά είδα πως δεν ξυπνούσες κι άρχισα ν' ανησυχώ. Δεν ήταν και λίγο πράγμα αυτό που πέρασες… Έλα, σήκω να πιεις έναν καφέ, θα σου κάνει καλό".

"Γιατί; Τι έπαθα;"

Τον κοίταξε παράξενα για μια στιγμή, με μια σπίθα αγωνίας να τρέμει στη ματιά της. Ευθύς όμως η έκφρασή της γαλήνεψε και κούνησε το κεφάλι μ' έναν μικρό αναστεναγμό.

"Να… τίποτα φοβερό, δηλαδή. Λιποθύμησες δυο στενά παρακάτω. Σε μάζεψαν οι γείτονες κι έφερα το γιατρό, αλλά δεν σου βρήκε τίποτα κι είπε πως μάλλον είναι απ' το άγχος. Σου έγραψε κάτι χάπια, πετάχτηκα το πρωί και τα πήρα. Καθόλου δεν θυμάσαι τι έγινε;"

Με τα πολλά, την έπεισε να γυρίσει στη δουλειά της και να του αφήσει τον καφέ για να τον πιει με την ησυχία του. Όταν εκείνη έφυγε, σηκώθηκε απ' το κρεβάτι, ντύθηκε βιαστικά και χωρίς ν' αγγίξει τα χάπια, άδειασε την κούπα σχεδόν μονορούφι. Η καφεΐνη έσβησε ευθύς το λάγγεμα που του έκοβε τα γόνατα, διέλυσε την ομίχλη που σκοτείνιαζε το νου του. Ένιωθε πιο γερός και πιο αποφασισμένος από ποτέ, λες κι η "λιποθυμία" του ήταν μια κατάδυση στις μυστικές, ζωογόνες πηγές της ίδιας του της ύπαρξης, ένα βάπτισμα πυρός απ' όπου βγήκε ξαναγεννημένος, λυτρωμένος απ' όλα όσα τον βάραιναν, ελεύθερος από κάθε είδους δεσμά.

Βγαίνοντας έριξε μια ματιά στο διάδρομο κι αφού βεβαιώθηκε πως το πεδίο ήταν ελεύθερο, κατέβηκε αθόρυβα τη σκάλα. Δίχως να ξέρει γιατί, απ' την ώρα που άνοιξε τα μάτια του εκείνη την ημέρα ένιωθε ριζωμένη μέσα του μια σιγουριά, μια τελεσίδικη βεβαιότητα πως κάτι έμελλε να συμβεί, κάτι που θ' άλλαζε την πορεία των γεγονότων, χωρίς αυτό να σημαίνει πως θα 'ταν απαραίτητα καλό – ούτε όμως και κακό. Το μόνο που ήξερε ήταν πως μέσα του βαθιά δεν έπαυε ν' αναδεύεται ένα λίγωμα αδημονίας, το αγκαθάκι μιας αόριστης προσμονής.

Καταλάβαινε πως δεν μπορούσε να μένει έτσι άπραγος, περιμένοντας να τον ξεπαστρέψουν αυτοί που λες και σκόπιμα αργούσαν να παρουσιαστούν για να του κουρελιάσουν τα νεύρα – απ' την άλλη, όμως, δεν τ' αποφάσιζε να σηκωθεί να φύγει πάλι σαν τον κλέφτη. Αφήνοντας τα βήματά του να τον οδηγήσουν εκεί όπου νόμιζε πως ήταν γραφτό να συναντηθεί με το πεπρωμένο του, μπήκε στο τραμ και κατέβηκε στο κέντρο της πόλης.

Στάθηκε κάμποση ώρα να χαζέψει τη βιτρίνα ενός βιβλιοπωλείου, το οποίο, κλειστό ακόμα, φανέρωνε στο αλύπητο μεσημεριανό φως μια πρόσοψη θλιβερά άχρωμη και κρύα. Πίσω από το κατεβασμένο στόρι οι τίτλοι των βιβλίων κατακερματίζονταν, μπερδεύονταν ο ένας με τον άλλον όπως στις μαγικές εικόνες, σχηματίζοντας παρανοϊκά αστείους συνδυασμούς. Έπιασε τον εαυτό του να γελάει μόνος του, παρασυρμένος απ' το παιχνίδι της οπτικής απάτης. Άλλωστε, μήπως δεν είχε επανειλημμένα διαπιστώσει πως η ορατή πραγματικότητα του καθενός αποτελείται από έναν συμπτωματικό συνδυασμό υποκειμενικών "λήψεων", ένα οπτικό συνονθύλευμα αλλοιωμένων σχημάτων και μορφών, μια αέναη διαδοχή συναισθηματικά φορτισμένων εντυπώσεων; Κι έπειτα, είναι φορές που η όψη του κόσμου διαθλάται σε πολλαπλά επίπεδα μέσα απ' το πρίσμα των βλεμμάτων που μας μεταδίδουν την εικόνα της, όπως γίνεται με τις καταθέσεις των μαρτύρων σε μια δίκη. Το πρόσωπο της αλήθειας είναι πάντα μισοκρυμμένο στο σκοτάδι, θολό κι ευμετάβλητο,

ενώ η ψευδαίσθηση παγιδεύει ύπουλα στα δίχτυα της όποιον την αντικρίσει κατάματα, θαμπώνοντάς τον με το φως της.

Η παρουσία του άγνωστου, σκόρπιου πλήθους γύρω του τον έκανε να νιώθει κάπως ασφαλής. Όσο αδίστακτοι κι αν ήταν, δεν θα 'ταν τόσο ηλίθιοι ώστε να τον σκοτώσουν εν ψυχρώ σ' ένα από τα πιο κεντρικά σημεία της πόλης και μπροστά σε τόσους μάρτυρες. Εκτός βέβαια κι αν τον πλησίαζαν σαν κύριοι εκεί που έκανε το τσιγάρο του σε κάποια καφετέρια και του ζητούσαν ευγενικά να έρθει μαζί τους. Θα του πλήρωναν ως και το λογαριασμό, σαν ειρωνική τελευταία χάρη σ' έναν μελλοθάνατο. Ύστερα θα κολλούσαν στα πλευρά του τα πιστόλια τους δίχως κανένας άλλος να τους πάρει είδηση και θα τον οδηγούσαν σε κανένα έρημο οικόπεδο, όπου θα του τίναζαν τα μυαλά στον αέρα. Σύμφωνα, φυσικά, με την επίσημη εκδοχή, θα είχε μόνος του δώσει τέλος στη ζωή του επειδή δεν ήταν σε θέση να ξεπληρώσει τα χρέη του. Ή εξαιτίας μιας μελαγχολίας ανομολόγητης που από χρόνια τον έτρωγε.

Κι όμως, οι οιωνοί τον είχαν και πάλι κοροϊδέψει. Για μια ακόμα φορά ο γρίφος έμενε άλυτος – τα χαμένα κομμάτια του είχαν γίνει άφαντα, λες και τα κατάπιε η γη. Συχνά πήγαινε να πειστεί πως ήταν πεθαμένος και βασανιζόταν στην κόλαση όχι μόνο για τα συνειδητά του κρίματα, μα κι όλα τ' άλλα, τα αθέλητα κι ανώδυνα, τα ανθρώπινα και καθημερινά αμαρτήματά του. Φαίνεται πως δίχως να το καταλάβει είχε βρεθεί στην αντίπερα όχθη, στο σύνορο της άλλης ζωής, που ο μάταιος και θνητός μας κόσμος δεν έχει δα και τίποτα να της ζηλέψει. Και σαν τον Τάνταλο βασανιζόταν κυνηγώντας αδιάκοπα τη σκιά του, παίζοντας κρυφτό με Ερινύες και φαντάσματα.

Μα κι έτσι ακόμα, του έμενε η ελπίδα κι η άσβεστη, οδυνηρή παρηγοριά της – πως θ' αξιωνόταν κάποτε να αναμετρηθεί με το θηρίο, να το δαμάσει, να νικήσει επιτέλους τον εαυτό του. Μπορεί κάποιο απ' τα πνεύματα του πέρα κόσμου να τον συμπονούσε και γι' αυτό έβρισκε τον τρόπο να του αλαφρώνει πού και πού το αβάσταχτο τούτο μαρτύριο.

Κάθε βράδυ που την περίμενε να σχολάσει απ' τη δουλειά για να γυρίσουν σπίτι μαζί, εκείνη επέμενε να κάνουν με τα πόδια ένα μέρος της διαδρομής – τη γοήτευε η σιωπηλή ακινησία της νύχτας, το σκοτάδι που έντυνε τα πάντα με το βιολετί του βελούδο, κατάστικτο από νυσταγμένα φώτα – και βάδιζαν σ' αυτούς εδώ τους δρόμους που την ημέρα φαίνονταν αλλιώτικοι, γυμνοί και απρόσωποι κάτω απ' τον ήλιο.

Κάποτε, μάλιστα, απορροφημένοι στην κουβέντα τους, κόντεψαν να φτάσουν στη γειτονιά τους περπατώντας, οδηγημένοι από μια ενστικτώδη αίσθηση προσανατολισμού, χωρίς να καταλάβουν κούραση και δίχως να πάρουν είδηση το χρόνο που κυλούσε. Πέρασαν μέσα απ' το έρημο και βουβό κέντρο της πόλης σαν να διέσχιζαν ένα μεγάλο κοιμισμένο πάρκο, με τα ψιθυριστά τους λόγια να χαράζουν τη μουντή επιφάνεια της γαλήνης, αφήνοντας πίσω τους το χνάρι ενός ανεπαίσθητου αντίλαλου. Ξαφνικά, ένα άδειο ταξί εμφανίστηκε μπροστά τους απ' το πουθενά κι έκοψε ταχύτητα καθώς τους προσπερνούσε. Ο οδηγός πρόλαβε να δει το σήμα που του έκαναν και σταμάτησε λίγα μέτρα παρακάτω. Ακόμα θυμόταν το αλλόκοτο, σουβλερό προφίλ του ταξιτζή που διαγραφόταν με φασματική ασάφεια στο ημίφως του αμαξιού, κυκλωμένο απ' την αμυδρή άλω της λάμπας στην οροφή και τα χοντρά, σμιχτά του φρύδια που διακρίνονταν στον καθρέφτη του παρμπρίζ κάτω από αχτένιστα πυκνά μαλλιά, μισοκρύβοντάς του τα μάτια – είχαν κι οι δυο σκάσει στα γέλια όταν εκείνη, καθώς του έδινε ένα φιλί μέσα στο ασανσέρ, του εκμυστηρεύτηκε την υποψία της πως ο τύπος ήταν λυκάνθρωπος.

"Δεν μπορώ να μάθω τι σκέφτεσαι;"

"Όχι, δεν μπορείς. Είναι μυστικό".

Όσο κι αν σκόπευε να την πετάξει ανάλαφρα, σαν πείραγμα, η απάντησή του ήχησε πιο κοφτά κι απότομα απ' όσο έπρεπε, κάνοντάς την να τον κοιτάξει με σχεδόν πληγωμένη απορία. Μετανιωμένος, στράφηκε και της χαμογέλασε.

"Ποτέ δεν μου λες τι σκέφτεσαι", συνέχισε εκείνη με παράπονο. "Καμιά φορά νομίζω πως δεν ξέρω τίποτα για σένα. Δεν μου έχεις μιλήσει και πολύ για την οικογένεια, για τους φίλους σου".

"Μα δεν έχω φίλους… εκτός από σένα – κι έναν δυο παλιούς συμφοιτητές μου".

"Που δεν μου τους γνώρισες ποτέ".

Δίχως να ξέρει γιατί, η επιμονή της ν’ ανοίξει τέτοια συζήτηση νυχτιάτικα άρχιζε να τον εκνευρίζει κι ενώ φυσιολογικά η παρέα της του ήταν ευχάριστη κι επιθυμητή, ξάφνου ένιωθε πιεστική την ανάγκη να μείνει μόνος. Ως κι ο τρόπος που του κρατούσε το μπράτσο, σχεδόν ακινητοποιώντας το κάτω απ’ το δικό της, του φαινόταν αφόρητα ενοχλητικός. Με κόπο συγκράτησε μια απότομη κίνηση για ν’ απαλλαγεί από τη λαβή της. Κι όμως, της χρωστούσε τα πάντα – τα λογικά του, τη ζωή του την ίδια. Πάντα η δική της η μορφή του φανερωνόταν μόλις αραίωνε το κουβάρι των αναμνήσεων, ανάγλυφη μες στη φεγγοβολή που ξεχυνόταν απ’ τον ίδιο τον πυρήνα της. Εκείνη ήταν το χτύπημα στον ώμο που τον έφερνε πίσω στην πραγματικότητα πριν γκρεμιστεί στο βάραθρο του εφιάλτη. Η άγκυρα που τον κρατούσε δεμένο με τη ζωή και τον κόσμο.

Προσπάθησε να μην το σκέφτεται, ν’ απασχολήσει το μυαλό του με άλλες, πιο ανώδυνες λεπτομέρειες, όπως ο διάχυτος φωτισμός φθορίου στην πρόσοψη κάποιας μπουτίκ, που έδινε μια αινιγματική έκφραση στις κούκλες της βιτρίνας ρίχνοντάς τους στο πρόσωπο σκιές ώχρας, ή ένα αδέσποτο σκυλί και μια γάτα, και τα δυο μαύρα πίσσα, ξαπλωμένα στην ίδια ακριβώς στάση, που γυρνούσαν ταυτόχρονα το κεφάλι προς την κατεύθυνση όποιου ήχου τύχαινε να ταράξει τη νυχτερινή γαλήνη. Ή ακόμα και τ’ αναρριχητικά φυτά που έπνιγαν την είσοδο μιας πολυκατοικίας, ξεδιπλώνοντας τις πυκνές τους έλικες ως τα μπαλκόνια του δεύτερου ορόφου. Κι η λευκή πεταλούδα που ξεχάστηκε κι απόμεινε να πεταρίζει σαν μεθυσμένη γύρω από μια συστάδα πικροδάφνες.

“Τι παράξενο…” μουρμούρισε εκείνη. “Πού βρέθηκε η πεταλούδα τέτοια ώρα; Νόμιζα πως αυτές πέφτουν σε νάρκη άμα νυχτώσει”.

“Θα ’ναι πεταλούδα της νύχτας”, της απάντησε αυτός αφηρημένα. Κι ύστερα από λίγο, σαν να μονολογούσε, συνέχισε: “Ή καμιά ψυχή που δεν βρίσκει ησυχία. Έτσι έλεγε η γιαγιά μου, πως αν δεις άσπρη πεταλούδα να σε τριγυρίζει, είναι η ψυχή ενός πεθαμένου που δεν του ’χεις ξεπληρώσει το χρέος σου”.

Σήκωσε το βλέμμα της στο προφίλ του. Ήταν σαν ναρκωμένος, βάδιζε μηχανικά δίχως να βλέπει μπροστά του. Αν δεν τον κρατούσε απ’ το μπράτσο, σίγουρα θα ’χε κουτουλήσει σε καμιά κολόνα. Τα λόγια του της έφεραν σύγκρυο. Από μικρή είχε μάθει να μην παίρνει και πολύ στα σοβαρά τους ανθρώπους, κυρίως τους άντρες κι ακόμα λιγότερο τους άντρες όταν απαντούν με αινίγματα – κάτι όμως στη φωνή του δόνησε υποβλητικά το σκοτάδι, πύκνωσε την ατμόσφαιρα, ανάδεψε σαν ψυχρή πνοή τον βραδινό αέρα.

“Τι είναι αυτά που λες… πεθαμένοι και χρέη, νυχτιάτικα… με αγριεύεις”, του παραπονέθηκε, αλλά εκείνος δεν την άκουσε.

Απρίλιος 2002-Μάιος 2012

*** * * * * ***

Ο ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟΣ ΚΗΠΟΣ

All cities are mad: but the madness is gallant.
All cities are beautiful: but the beauty is grim.

Christopher Morley, *Where the Blue Begins* (1922)

Αφετηρία Συγγρού-Φιξ. Το λεωφορείο έχει γεμίσει. Είναι η ώρα εκείνη του απογεύματος που μεταβάλλει το ανάγλυφο του τοπίου, το ντύνει με ιστούς ίσκιων, βαθαίνει τις πτυχές του και τις χαρακιές. Δεξιά κι αριστερά τα κτήρια με τις σκοτεινές βιτρίνες ξεδιπλώνονται σιωπηλά, σχεδόν αγνώριστα καθώς τα χρώματα σβήνουν τις αντιθέσεις τους μέσα στο μισοδιάφανο παστέλ του σούρουπου.

Μας πιάνει κόκκινο προτού προλάβουμε καλά καλά να ξεκινήσουμε. Απέναντι, δυο βήματα πιο πέρα απ’ το φανάρι της νησίδας, μια νέα γυναίκα είναι σκυμμένη και σαν κάτι να μαζεύει από χάμω. Κέρματα; Πεταμένα αποτσίγαρα; Δεν θυμίζει άστεγη ή ζητιάνα – τα πόδια της είναι γυμνά αλλά δείχνουν περιποιημένα, με τα νύχια βαμμένα κόκκινα και τα σκισίματα στο τζιν της είναι μάλλον για φιγούρα, όχι από την πολυκαιρία. Κι απ’ τις δυο κατευθύνσεις του δρόμου τα αμάξια και τα μηχανάκια προσπερνούν αδιάφορα, λες και κανένας δεν τη βλέπει, κανέναν δεν παραξενεύει η παρουσία της. Οι πεζοί που φουριόζοι διασχίζουν τη λεωφόρο είναι μυστήριο πώς και δεν σκοντάφτουν επάνω της. Μόλις γίνεται πράσινο και ξεκινάμε, ορθώνει το κορμί της και στρέφει το κεφάλι προς το μέρος μας – μια βιαστική ακουαρέλα συγκεχυμένων χαρακτηριστικών. Στα χέρια της κρατά ένα μπουκέτο κυκλάμινα.

Πού βρήκε τα κυκλάμινα τέτοια εποχή; Και γιατί περπατά ξυπόλητη στις βρομισμένες πλάκες δίχως κανείς να το προσέχει; Από πού ξέφυγε και χάθηκε στον πολυδαίδαλο, στέρφο γεωμετρικό αυτόν κήπο από άσφαλτο και μπετόν; Σαν να βραχυκυκλώθηκαν οι συντεταγμένες του χωροχρόνου και φευγαλέα μισάνοιξαν οι πύλες μιας παράλληλης διάστασης – όπως δυο φιλμ που προβάλλονται μαζί, σε υπέρθεση κι οι σκηνές τους μπερδεύονται. Τι είναι άλλωστε η ζωή παρά μια ατέρμονη οπτική απάτη, το δανεικό, μηδαμινό θραύσμα απείρου και αιωνιότητας που λαχαίνει στον καθένα και πασχίζουμε να το αγγίξουμε με τις λειψές αισθήσεις και τον σαστισμένο νου μας; Το εφήμερο συλλογικό μας πεπρωμένο υφαίνει την ψυχή της πόλης, το μεταίσθημα του περάσματός μας μένει πίσω ανεξίτηλο, πεισματικό, να στοιχειώνει τον τσιμεντένιο της ορίζοντα.

Μα έλα που ο παντελώς άγνωστος διπλανός σου θεωρεί τις δικές του ιστορίες μοναδικές, άξιες να τις αφηγηθεί στον άλλον σαν κάτι εξωτικό και πρωτάκουστο. Με το έτσι θέλω κουρελιάζει το κουκούλι του ρεμβασμού σου, κλέβει το χρόνο σου και πραξικοπηματικά σου φορτώνει τον δικό του. Δεν τον νοιάζει αν τον παρακολουθείς, αν και πώς αντιδράς σε όσα σου λέει, δεν ακούει καν τι απαντάς από ευγένεια στις ρητορικές του ερωτήσεις: το θέμα είναι “να τα πει”, να τα αδειάσει σ’ ένα ζευγάρι απρόθυμα αυτιά που ως εκείνη την ώρα τα ακουστικά του MP3 τα προστάτευαν από την περιρρέουσα δυσαρμονία των φιλικών και μη συζητήσεων (ή συνδιαλέξεων μέσω κινητού), των εμβριθών κοινωνικοπολιτικών σχολίων και των μπουζουκοπόπ ασμάτων του συρμού από το ραδιόφωνο του λεωφορείου. Κι από άκων και ανώνυμος κομπάρσος στην τραγική κωμωδία της ύπαρξης να βρεθεί έστω και για λίγο στο κέντρο της σκηνής, να αποκτήσει φωνή και πρόσωπο – ας είναι και για όσο κρατά η διαδρομή απ’ το Φιξ ως την Αμφιθέας, βράδυ Τετάρτης χωρίς πολλή κίνηση.

Και πάνω που ο δίχως κόμματα ή τελεία μονόλογος περνά με τόνο συνωμοτικό στους εξωσυζυγικούς άθλους κάποιου Βαγγέλη, στον οποίο ο λαλίστατος συνεπιβάτης σου αναφέρεται λες και πρόκειται για κοινό σας παιδικό φίλο, στο παρμπρίζ και τα παράθυρα μια ξαφνική βροχή μεταμορφώνει το αιχμηρό κιαροσκούρο της Συγγρού σε αεικίνητο κυβιστικό βιτρό, ένα παλλόμενο καλειδοσκόπιο που καθρεφτίζεται στα γκρίζα, νυσταγμένα πρόσωπα καθώς παίζει κυνηγητό με τους υαλοκαθαριστήρες. Στη στάση του Άγιου Σώστη ο κόσμος έχει στριμωχτεί κάτω απ' το φτενό στέγαστρο κι οι δυο τρεις που δεν χώρεσαν καλύπτουν όπως όπως τα κεφάλια τους με χαρτοφύλακες και ανασηκωμένα μπουφάν. Μόνο ένας τύπος στέκεται παράμερα, ασάλευτος πάνω απ' τη σκάλα της υπόγειας διάβασης, με την πλάτη γυρισμένη στη λεωφόρο κι αψηφώντας την μπόρα που κι αυτή μοιάζει να τον αποφεύγει. Το νερό δεν ποτίζει τα μαλλιά και τα ρούχα του, το φως απ' τους στύλους του ηλεκτρικού δεν σκιτσάρει τη σκιά του στο πεζοδρόμιο – κι εκεί, μπροστά στα απορημένα μάτια σου, η μορφή χάνεται μεμιάς, απότομα, σαν να τη ρούφηξε το κενό. Το ακούραστο μονόχορδο πλάι σου δεν είναι πια παρά ένα μακρινό, ακατάληπτο μουρμουρητό που το σκεπάζει ο χτύπος της καρδιάς σου.

Η βροχή σταματά το ίδιο αναπάντεχα όπως άρχισε, αφήνοντας τον ουρανό κατάστικτο με αστέρια και κάτι αραιά, ξεφτισμένα σύννεφα που ράθυμα γλιστρούν κόντρα στο μπλάβο φόντο. Και μαζί μ' αυτήν, ω του θαύματος, παύει αίφνης κι η λογοδιάρροια του διπλανού, ο οποίος έχει δέσει τα χέρια πάνω στα γόνατά του και μουτρωμένος ατενίζει τα παντοφλέ παπούτσια του, ενώ στο πίσω τζάμι το φασματικό πρόσωπο της πόλης, στεφανωμένο με τη χλωμή του άλω, διαλύεται στο ρευστό σκοτάδι της απόστασης που το καταπίνει.

Ιούνιος 2013

*** * * * * ***

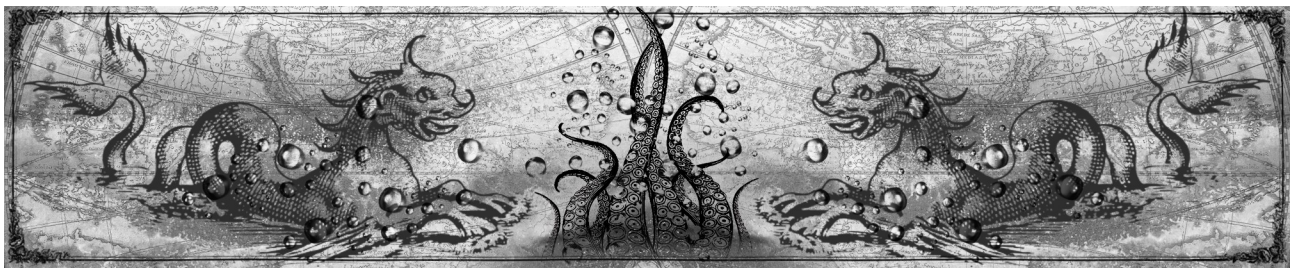

ΟΙ ΑΝΕΪΝΕΣ

Η γιαγιά μου η Μαρία ήταν άνθρωπος δύσπιστος. Και δύστροπος, με τη διαρκώς εχθρική καχυποψία των οριακά αμόρφωτων (δεν είχε βγάλει το δημοτικό) απέναντι στους υποτίθεται γραμματιζούμενους. Ήξερε βέβαια να διαβάζει – και ό,τι έντυπο υλικό έπεφτε στα χέρια της, από παιδικά παραμύθια ως τις καθημερινές εφημερίδες και από τη σαρακοφαγωμένη της Ιερά Σύνοψη ως τα μεταφρασμένα θεατρικά του Ίψεν και του Γουίλιαμς, το ξεκοκάλιζε με μανία. Τώρα τι καταλάβαινε από τα διαβάσματά της, μονάχα εκείνη το ’ξερε. Ό,τι απορίες μπορεί να είχε, σπάνια τις συζητούσε. Είτε από εγωισμό, είτε από φόβο μην την κοροϊδέψουν. Κι όποτε αναγκαζόταν να καταδεχτεί τα φώτα μας, νιώθαμε λες και δίναμε εξετάσεις μπροστά σ’ έναν αδέκαστο και άκρως απρόβλεπτο κριτή, που αν τυχόν δεν τον ικανοποιούσε η απάντησή μας, δεν το ’χε σε τίποτα να μας πάρει το κεφάλι. Ήταν εξπέρ στο να αντιστρέφει τους ρόλους η γιαγιά μου, Θεός σχωρέσ’ την.

“Δεν μου λες, εσείς που ξέρετε τα πολλά γράμματα…”

Ωχ.

“Τι είναι οι *ανεΐνες;*”

Μ’ όλα τα γράμματα που ήξερα, τη λέξη “ανεΐνες” πρώτη φορά την άκουγα. Αφού ξεζούμισα μάταια το μυαλό μου για καμιά πιθανή ετυμολογία, στράφηκα σε όσα λεξικά και εγκυκλοπαίδειες είχαμε στο σπίτι. Μα κι αυτά σώπαιναν, με μια εξοργιστική μακάρια σύμπνοια. Όλο δύσκολα μάς έβαζε η γιαγιά.

Όταν πια είδα κι απόειδα, κατέφυγα στην απονενοημένη λύση. Αν μάθαινα τα συμφραζόμενα, ίσως κατάφερνα να βρω άκρη. Κι έτσι έριξα τα μούτρα μου και τη ρώτησα.

Η γιαγιά σήκωσε τα μάτια απ’ το αιώνιο πλεχτό της, έτοιμα να με κεραυνοβολήσουν πάνω από τα γυαλιά που της κάθονταν πάντα στραβά στη μύτη. Αντί όμως να μου ψάλει τα εξ αμάξης, όπως περίμενα, πήρε ύφος και με στόμφο άρχισε να απαγγέλλει σε άπταιστη καθαρεύουσα ένα ποίημα. Όπως μου εξήγησε στο τέλος, το είχε αποστηθίσει τότε που πήγαινε σχολείο και πάνω από εξήντα χρόνια αργότερα, το θυμόταν λέξη προς λέξη. Μια έμμετρη ιστορία σε ομοιοκατάληκτα δίστιχα, για κάτι ψαράδες που βγήκαν, λέει, στ’ ανοιχτά κι έπιασαν ένα σωρό “συναγρίδας, κολεούς και παλαμίδας”. Καθώς λοιπόν ανέβαζαν τα δίχτυα τους στις βάρκες και κωπηλατούσαν συγχρόνως:

“…των χειρών των, των ποδών των
όλο φούσκων ανεΐνες”.

Στο επίμαχο σημείο, η μεταλλική μπάσα φωνή της γιαγιάς υψώθηκε σ’ ένα θριαμβευτικό κρεσέντο. Ε, μα κοτζάμ “φούσκων ανεΐνες” ήταν αυτές.

Κάθε γρίφος περιέχει τη λύση του, κάθε αίνιγμα την απάντησή του. Με την ανακατανομή τριών συλλαβών, η ακατάληπτη φράση έβγαλε νόημα.

Πήγα λοιπόν όλο χαρά να διαφωτίσω τη γιαγιά μου:

“Δεν λέει *φούσκων ανεΐνες*, αλλά ότι *φούσκωναν αι ίνες*. Οι ίνες των χεριών τους και των ποδιών τους φούσκωναν από την προσπάθεια”.

Πώς πείθεις έναν άνθρωπο εβδομήντα χρονών και βάλε να εγκαταλείψει μια ιδέα στην οποία είναι προσκολλημένος από μικρό παιδί; Πώς αποκαθηλώνεις το είδωλο μιας προσωπικής μυθολογίας που του έχει σφηνωθεί από τότε στο μυαλό, στρεβλωμένο από την άγνοια και τον εκφυλιστικό καταλύτη της παπαγαλίας;

“Άμα δεν ξέρεις κάτι”, αποφάνθηκε η γιαγιά μου σε τόνο αυστηρής επίπληξης και πικρής απογοήτευσης μαζί, “να το παραδέχεσαι και να μη μιλάς. Όχι να λες ό,τι σου κατεβαίνει στο κεφάλι”.

Δεν μπήκα καν στον κόπο να διαμαρτυρηθώ. Έτσι κι αλλιώς δεν υπήρχε περίπτωση να της αλλάξω γνώμη, που να γύριζε ο κόσμος ανάποδα. Αυτό που νόμιζε πως είχε μάθει, αυτό επέμενε να ακούει – ή προτιμούσε, ας πούμε, να φαντάζεται τις “ανεΐνες των φούσκων” σαν τίποτα επιβλητικά πτερύγια θαλάσσιων τεράτων που παραμόνευαν τους ανυποψίαστους ψαράδες για να τους φάνε τα χέρια και τα πόδια. Πολύ πιο συναρπαστικό, ομολογουμένως, από τη ρεαλιστικά πεζή περιγραφή του σωματικού μόχθου.

Η γιαγιά μου η Μαρία – προσφυγοπούλα Μικρασιάτισσα, δεινή υφάντρια και φανταχτερή καλλονή στα νιάτα της, στοιχειωμένο μνημείο ενός αιώνα ολόκληρου στα γερατειά της, με αναξιοποίητες καλλιτεχνικές τάσεις και ικανότητες, θύμα και θύτης ενός βίου αβίωτου για τον εαυτό της και τους άλλους – έζησε ίσαμε τα ενενήντα. Η μοίρα τής φύλαγε για αποχαιρετιστήριο δώρο το χαμό του μοναχογιού της, του πατέρα μου. Θα “έφευγε” με το βελονάκι του πλεξίματος στο χέρι αν δεν την είχε σχεδόν τυφλώσει ο καταρράκτης. Στα τελευταία της μάζευε ονόματα – ασυνήθιστα επώνυμα από συγγενείς, φίλους και γνωστούς, σακούλες μαγαζιών, συντελεστές εκπομπών του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης, αρθρογράφους εφημερίδων και περιοδικών. Είχε ζητήσει να της πάρουμε ένα χοντρό σχολικό τετράδιο, του οποίου τις σελίδες γέμιζε με τα ακανόνιστα παιδικά της γράμματα. Αυτό ήταν το στερνό της εργόχειρο, αλλόκοτο και ελαφρώς μακάβριο ενθύμιο του περάσματός της. Το άφησε πίσω της μαζί με στοίβες από εξαίσια λεπτοδουλεμένα πλεχτά, τον φασματικά ασίγαστο απόηχο της στεντόρειας φωνής της και τις συχνά σκιαχτερές εμμονές που την κατέτρυχαν.

Για κάποιον παράδοξο λόγο, το τετράδιο αυτό έχει άρρηκτα δεθεί στη σκέψη μου με τις “ανεΐνες”. Πιθανώς επειδή η γιαγιά είχε χωρίσει την κάθε του σελίδα (και τα εσώφυλλα, όταν οι άδειες σελίδες σώθηκαν) σε δυο στήλες που έκαναν τις κάθετες σειρές των ονομάτων να μοιάζουν οπτικά με ποιήματα. Πάντως το ίδιο το ποίημα με τις “ανεΐνες” εξακολουθεί να καλύπτεται από μυστήριο – απ’ όσο τουλάχιστον είμαι σε θέση να ελέγξω, δεν βρίσκεται πια πουθενά και ο δημιουργός του παραμένει επίσης άγνωστος.

Μάιος 2016

*** * * * * ***

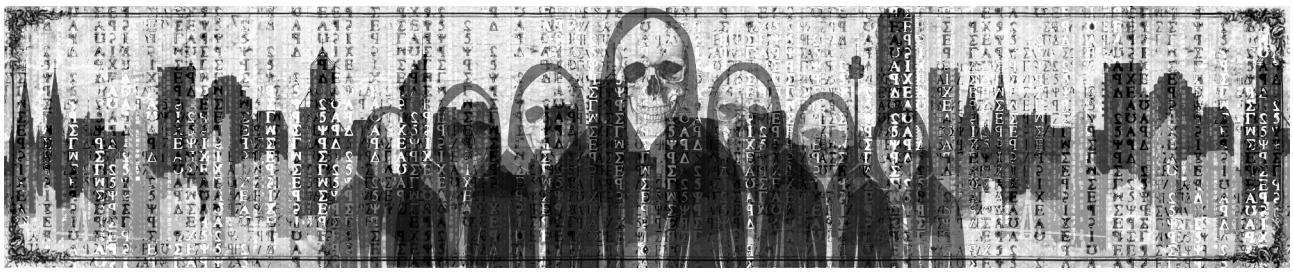

C1PH3R*

ΜΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Από τότε που ο αδελφός της ο Μιχάλης έκανε δώρο στον Φραγκίσκο το λάπτοπ, η Δέσποινα γκρίνιαζε πως τους έφερε το διάβολο μες στο σπίτι. Ήταν που ήταν κλεισμένος στον εαυτό του, αμίλητος κι αγέλαστος ο μοναχογιός της, απόγινε. Και δεν έφτανε που ξημεροβραδιαζόταν κολλημένος στο καινούργιο μηχάνημα – όχι, έπρεπε να φοράει και κάτι ακουστικά πιο μεγάλα απ' το κεφάλι του, που τον απόκοβαν ολότελα απ' τον κόσμο. Μόλις γυρνούσε απ' τη σχολή του, έτρεχε κατευθείαν στο λάπτοπ, δίχως να χαιρετήσει τη μάνα του, δίχως να πλυθεί και ν' αλλάξει. Να καθίσουν μαζί στο τραπέζι, να φάνε και να κουβεντιάσουν σαν άνθρωποι, ούτε λόγος. Για να πάει στην τουαλέτα έπρεπε να φτάσει στο αμήν. Αν έπεφτε καθόλου για ύπνο, ζήτημα να κοιμόταν δυο ώρες. Η Δέσποινα πότε τον έπιανε με το καλό, πότε έχανε την ψυχραιμία της και του φώναζε, αλλά πού! Είτε στον Φραγκίσκο μιλούσε είτε στον τοίχο, ήταν ένα και το αυτό. Την έσκιαζε όσο και την έθλιβε η θέα της ασάλευτης φιγούρας του, καμπουριασμένης στην καρέκλα του γραφείου ή μισοξαπλωμένης στο κρεβάτι με το λάπτοπ στην αγκαλιά, μέσα σ' ένα δωμάτιο όπου μονάχα ο ξερός ψίθυρος των πλήκτρων πρόδινε πού και πού την ύπαρξη ζωντανού πλάσματος. Ούτε η ανάσα του δεν ακουγόταν.

Όταν είδε κι απόειδε, άρχισε να δίνει τόπο στην οργή: του έφτιαχνε ένα δίσκο με το φαγητό και τον καφέ του, τον ακουμπούσε στο κομοδίνο του και τον άφηνε να φάει όποτε το θυμόταν ή τον έκοβε για τα καλά η λόρδα. Στο τέλος πια δεν ξαφνιαζόταν αν τυχόν έβρισκε το δίσκο άθικτο ώρες αργότερα, ή ακόμα και την άλλη μέρα.

Μα έλα που δεν μπορούσε να του πει και τίποτα! Γιατί με τρόπο θαυματουργό, κάθε φορά πήγαινε διαβασμένος στις εξετάσεις της σχολής, περνούσε τα μαθήματά του με καλούς βαθμούς – και κυρίως, δεν είχε μπλεξίματα, για τον απλούστατο λόγο ότι δεν είχε παρέες (στο θέμα αυτό, η Δέσποινα φύλαγε στην καρδιά της μια τόση δα σπιθίτσα ευγνωμοσύνης για το λάπτοπ). Όχι πως δεν την ανησυχούσε η προοπτική να γεράσει ο γιος της έτσι μαγκούφης και μονόχνοτος, δίχως κανέναν να του παραστέκεται, να τον φροντίζει – απόδιωχνε όμως την έγνοια της και παρηγοριόταν στη σκέψη πως αν μη τι άλλο, ο Φραγκίσκος ήταν ασυνήθιστα έξυπνος, πράγμα που κανείς, άλλωστε, δεν μπορούσε να του αμφισβητήσει. Από τόσος δα σπόρος είχε δείξει πως ο νους του κατέβαζε, έπιαναν τα χέρια του κι έπαιρνε και τα γράμματα. Πριν το καταραμένο το λάπτοπ, ή χωμένο σ' ένα βιβλίο θα τον έβρισκες, ή μ' ένα κατσαβίδι στο χέρι. Πάντα κάτι έφτιαχνε ή το χαλούσε για να το ξαναφτιάξει, με αστείρευτη υπομονή και μια ακίνητη μάσκα άκρας προσήλωσης που πάντα έφερνε ένα ελαφρύ σύγκρυο στη Δέσποινα.

Κάθε άνθρωπος έχει τη μοίρα του. Αυτό έλεγε από μέσα της όποτε ένιωθε την ψυχή της να λυγίζει. Ας ήταν μάνα, με ποιο δικαίωμα θα έμπαινε ανάμεσα στο γιο της και τη μοίρα του; Με τον καιρό, έπαψε εντελώς να ανακατεύεται στις ασχολίες του. Σταμάτησε ως και να τον συμβουλεύει – τι ιδέα είχε εκείνη απ' τα καινούργια πράγματα που ξεφύτρωναν αδιάκοπα γύρω της, από τις εξελίξεις που έτρεχαν σαν παλαβές δίχως να τις νοιάζει αν τις πρόφταινε κανείς; Ο Φραγκίσκος μέσα σ' αυτές μεγάλωνε, τις άρπαζε μεμιάς στο ακούραστο μυαλό του, τις έπαιζε στα δάχτυλα σαν τα πλήκτρα του λάπτοπ. Τι καταλάβαινε εκείνη απ' το σήμερα για να έχει έστω και ελάχιστο βάρος η γνώμη της; Όλα όσα ήξερε από τη δική της νιότη είχαν ξεμείνει σ' ένα χτες που αν και δεν ήταν πολύ μακρινό, μέρα με τη μέρα ξεθώριαζε, κόντευε πια να σβήσει και να ξεχαστεί σαν όνειρο. Τον άφηνε λοιπόν να βυθίζεται με τις ώρες στον κόσμο που τους ήχους του μονάχα ο ίδιος άκουγε, που τη

γλώσσα του μονάχα ο ίδιος μιλούσε. Αφού δεν είχε ούτε φίλους ούτε κορίτσι – κι όπως έδειχνε, δεν τον ένοιαζε να βρει – ας είχε τουλάχιστον ένα χόμπι. Ας είναι και το συγκεκριμένο.

Κι έπειτα, το λάπτοπ τα χρόνια εκείνα δεν ήταν απόκτημα ευκαταφρόνητο – ελάχιστα παιδιά στην ηλικία του Φραγκίσκου απολάμβαναν τέτοιες πολυτέλειες. Όχι πως του Μιχάλη του τρέχαν τα λεφτά απ' τα μπατζάκια, μα καταλάβαινε πως ο ανιψιός του είχε τα φόντα για να πάει μπροστά στη ζωή και αποφάσισε, με όσα του περίσσευαν, να φροντίσει για το παιδί όπως η μάνα του ποτέ δεν θα μπορούσε με την ψωροσύνταξη του μακαρίτη. Δικιά του οικογένεια δεν είχε φτιάξει – δεν έτυχε – οπότε τι να τα έκανε κι αυτά που του περίσσευαν; Μαζί του θα τα έπαιρνε; Δεν είχε λογαριάσει, φυσικά, πως ένα λάπτοπ έχει και άλλες δυνατότητες εκτός απ' το να διευκολύνει τις φοιτητικές εργασίες. Και ότι για κάποιον σαν τον Φραγκίσκο, το να ανακαλύψει αυτές τις δυνατότητες θα ήταν παιχνιδάκι – στην κυριολεξία. Πέρα απ' το ότι ο εμμονικός χαρακτήρας του μικρού ήταν εγγύηση για την ανένδοτη προσκόλλησή του σε μια δραστηριότητα που βασιζόταν στην ατέρμονη επανάληψη πανομοιότυπων συλλογισμών και κινήσεων, όπως πολλά από τα παιχνίδια των υπολογιστών και ιδίως της εποχής εκείνης. Γιατί σε δαύτα είχε καταλήξει να περνά όλο τον καιρό του όποτε δεν είχε διάβασμα ή μαθήματα στη σχολή.

Όταν ένα απόγευμα ο Φραγκίσκος γύρισε σπίτι φέρνοντας μαζί του την Καρολίνα, η Δέσποινα κόντεψε να μείνει στον τόπο απ' την έκπληξη και τη χαρά της. Η Καρολίνα ήταν συμφοιτήτριά του, όχι πολύ όμορφη αλλά γλυκιά στο πρόσωπο, με ντύσιμο που κολάκευε τις γραμμές της χωρίς να γίνεται προκλητικό. Αντίθετα απ' τον Φραγκίσκο, που με το τσιγκέλι του έβγαζες λέξη, η Καρολίνα ήταν ομιλητική και θαρρετή και κουβέντιασε για λίγο με τη Δέσποινα πριν εγκατασταθεί μαζί με τον Φραγκίσκο – πού αλλού; – μπροστά στο λάπτοπ. Συνεπαρμένη από το αναπάντεχο της γνωριμίας όσο και της περίπτωσης, η Δέσποινα έπιασε τον εαυτό της να αναρωτιέται σχεδόν με τύψεις τι βρήκε ένα τέτοιο κορίτσι στον ακοινώνητο μουντρούχο γιο της.

Μόλις όμως ξεθύμανε ο ενθουσιασμός της πρώτης εντύπωσης, την έζωσαν οι αμφιβολίες. Αλήθεια, τι γύρευε ένα τέτοιο κορίτσι απ' τον Φραγκίσκο; Σίγουρα η παρουσία της Καρολίνας είχε επίδραση επάνω του, τον έκανε να ξεσφιχτεί – όσο βέβαια γινόταν να ξεσφιχτεί ο Φραγκίσκος – και να κοιτάξει και κάτι άλλο πέρα απ' το διαβολομηχάνημα. Ενώ εκείνη τι κέρδιζε απ' αυτόν; Ωραίος δεν ήταν, γιατί είχε μοιάσει του συχωρεμένου του πατέρα του, δίχως όμως τον πρόσχαρο και καλόβολο χαρακτήρα εκείνου. Ούτε κακάσχημο τον έλεγες, μα απ' τις πολλές ώρες στην καρέκλα και το ακατάστατο φαγητό, είχε πάρει βάρος που του χαλούσε τα χαρακτηριστικά (η Δέσποινα στενοχωριόταν που το έβλεπε, αλλά τι να του πει και τι να κάνει; Προτιμούσε να μην το σκέφτεται). Να τη γοήτευε η εξυπνάδα του; Μπορεί. Φαινόταν σοβαρό κορίτσι, μυαλωμένο. Ακούγοντάς τον να γελάει μαζί της, να της απαντά έστω και μονολεκτικά – η Δέσποινα κόντευε να ξεχάσει τη φωνή, το γέλιο του – ένιωθε κάτι μέσα της να φτερουγίζει τόσο ευφρόσυνα που την πονούσε, καταποντίζοντας την αρχική καχυποψία. Με όλη της την καρδιά τους έφτιαξε καφέ και τους έβαλε απ' το καλό της το γλυκό, το νεραντζάκι (συνταγή της μακαρίτισσας της πεθεράς της, που την έβγαζε πάντα ασπροπρόσωπη).

Για πρώτη φορά από τότε που γέννησε τον Φραγκίσκο, η Δέσποινα αισθανόταν σαν κανονική μάνα ενός κανονικού αγοριού και δεν είχε πώς να διαχειριστεί την τόση ξαφνική κανονικότητα. Έπλεξε για λίγο, χάζεψε στην τηλεόραση (με τον ήχο κατεβασμένο, ίσα να ακούγεται, για να μην εμποδίζει την κουβέντα των παιδιών) και στο τέλος την πήρε ο ύπνος στον καναπέ, μ' ένα περιοδικό στα γόνατά της απ' το οποίο δεν είχε διαβάσει λέξη. Όταν η Καρολίνα σηκώθηκε να φύγει, είχε πια σκοτεινιάσει. Και ω του θαύματος, ο Φραγκίσκος προσφέρθηκε αυτοβούλως να τη συνοδέψει – όχι μονάχα ως το λεωφορείο (δεν έμενε πολύ μακριά, καμιά δεκαριά στάσεις πιο κάτω), αλλά ως το σπίτι της, γιατί η γειτονιά της ήταν λιγάκι απόμερη. Η μικρή χαιρέτησε ευγενικά τη Δέσποινα, παίνεψε και το νεραντζάκι, και υποσχέθηκε να ξανάρθει μαζί με τον Φραγκίσκο. Καθώς όμως αυτός τους γύριζε την πλάτη για ν' ανοίξει την εξώπορτα, η Καρολίνα σήκωσε το κεφάλι και για μια ελάχιστη στιγμή κοίταξε τη Δέσποινα καταπρόσωπο, στρέφοντας ανεπαίσθητα τους βολβούς των ματιών της προς το δωμάτιό του. Εκείνη χαμογέλασε αμήχανα, αβέβαιη αν η αδιόρατη αυτή κίνηση ήταν πραγματική ή ιδέα της, αλλά η κοπέλα είχε ήδη βγει απ' το σπίτι και η πόρτα έκλεινε πίσω της.

Όταν μπήκε στο δωμάτιο του γιου της να μαζέψει τα άδεια φλιτζάνια και πιατάκια (με ευχαρίστηση είδε πως η Καρολίνα είχε φάει όλο το γλυκό της), πήρε το μάτι της στο γραφείο του κάτι που δεν υπήρχε εκεί συνήθως: ένα κουβαριασμένο χαρτάκι, παρατημένο πάνω στο σβηστό λάπτοπ. Παραξενεύτηκε. Από πότε άφηνε όπου να 'ναι τα σκουπίδια του ο Φραγκίσκος; Είχε κι αν είχε παραξενιές, αλλά τσαπατσούλης δεν ήταν – και μάλιστα, είχε μια μανία να βάζει το καθετί σε αυστηρά ορισμένη θέση, χωρίς απόκλιση ούτε χιλιοστού. Άπλωσε το χέρι της να το πιάσει για να το ρίξει στο καλάθι, μα εκείνη ακριβώς τη στιγμή θυμήθηκε το αλλόκοτο φευγαλέο βλέμμα της Καρολίνας κι η καρδιά της ανέβηκε πάνω να την πνίξει. Γιατί είχε μπει στη ζωή τους αυτό το κορίτσι; Πώς κατόρθωσε να πλησιάσει ένα εκ φύσεως μοναχικό πλάσμα σαν τον Φραγκίσκο και να κερδίσει την εμπιστοσύνη, τη φιλία του, ή ίσως – μακάρι – κάτι περισσότερο (μάλλον κάτι περισσότερο, αλλιώς δεν θα την έφερνε στο σπίτι); Να χαράξει το ερμητικό καβούκι εκείνου που ως τότε ζούσε ταμπουρωμένος σ' ένα σύμπαν με μοναδικούς κατοίκους τον εαυτό του και το λάπτοπ;

Το λάπτοπ. Η αιτία όλων των κακών, της διπλής μοναξιάς και της ασφυκτικής σιωπής των τριών τελευταίων χρόνων εκεί μέσα. Η ίδια η Δέσποινα δεν το είχε ποτέ αγγίξει, ούτε για να το ξεσκονίσει. Ήξερε πως ο Φραγκίσκος το είχε ασφαλισμένο με μια κρυφή λέξη την οποία πληκτρολογούσε μόλις το μηχάνημα έπαιρνε μπρος. Μα και να έβρισκε τρόπο να το ξεκλειδώσει, δεν θα είχε ιδέα για τι να ψάξει, πώς και πού να εντοπίσει οτιδήποτε που θα της έλυνε την αιώνια απορία: τι σόι μαγγανεία ακατανίκητη ασκούσε σ' ένα νέο παιδί το άχαρο αυτό μαραφέτι, που στα δικά της μάτια φάνταζε ελάχιστα πιο εξωτικό από μια γραφομηχανή με οθόνη; Βαθιά μέσα της το φοβόταν κιόλας, σαν να ήταν ζωντανό και θα τη δάγκωνε έτσι και τολμούσε να το ενοχλήσει.

Το χαρτί, όμως… το χαρτί είναι άλλο πράγμα, υλικό γνώριμο, ήμερο. Από την άλλη, τι θα της φανέρωνε; Τι μυστικό θα ξεδίπλωνε στα σαστισμένα μάτια της; Όσο έφερνε στο νου της το αλλόκοτο βλέμμα της Καρολίνας, τόσο ο τρόμος τής πολιορκούσε την ψυχή. Να ήταν άραγε ο Φραγκίσκος…; Στο νου της ζωγραφίστηκαν χίλιες δυο αποτρόπαιες εικόνες και για κάμποσα δευτερόλεπτα παρέλυσε απ' τον πανικό. Αλλά πάλι, αν ήταν έτσι, η Καρολίνα δεν θα δεχόταν τόσο πρόθυμα να φύγει μαζί του μες στη νύχτα. Θα σκαρφιζόταν μια δικαιολογία, θα ειδοποιούσε τους δικούς της να έρθουν να την πάρουν. Κι έπειτα, ο Φραγκίσκος ποτέ δεν είχε δείξει βίαιο χαρακτήρα. Ποτέ δεν είχε υψώσει τη φωνή, ποτέ δεν είχε σηκώσει χέρι σε κανέναν. Ήταν ατίθασος, μα η ανυπακοή και ο θυμός του πάντα εκφράζονταν με επιδεικτική αδιαφορία και σιωπή. Όχι, αποκλείεται. Κάτι άλλο συνέβαινε. Ζόρισε τον εαυτό της να λογικευτεί, να δράσει. Παίρνοντας βαθιά ανάσα, έπιασε με τις άκρες των δαχτύλων της το χάρτινο κουβαράκι σαν να ήταν ραδιενεργό και το άνοιξε.

Τα γράμματα δεν ήταν του Φραγκίσκου, όσο μπορούσε να το καταλάβει από μια λέξη που δεν ήταν λέξη, μόνο κάτι ασυνάρτητα ξένα στοιχεία ανακατεμένα με αριθμούς. Στρογγυλά, ντελικάτα. Κοριτσίστικα. Της Καρολίνας; Άλλο πάλι και τούτο. Το κοίταξε καλά καλά, το γύρισε το πάνω κάτω, το πήγε όσο μακριά έφτανε το χέρι της, το κόλλησε στη μύτη της. Μπας και την κορόιδευε η μικρή; Μην είχε κιόλας συνεννοηθεί με τον αθεόφοβο το γιο της για να της σκαρώσουν κανένα χουνέρι… Και τότε άστραψε απότομα μπροστά της η απάντηση, τόσο ξεκάθαρη ώστε απόρησε πώς δεν τη σκέφτηκε από την αρχή: η Καρολίνα της είχε παραδώσει το κλειδί ενός κόσμου που τρία χρόνια τώρα της ήταν απαγορευμένος, αδιανόητος. Ό,τι η ίδια δεν είχε κατορθώσει – και με ντροπή αναλογίστηκε πως δεν της είχε καν περάσει απ' το μυαλό να προσπαθήσει, θες η άγνοιά της γι' αυτά τα πράγματα, θες ο μύχιος φόβος για το τι μπορεί να ανακάλυπτε – μέσα σε τρία ολόκληρα χρόνια, μια ξένη κοπέλα, περαστική απ' το σπίτι της, το κατάφερε σε λιγότερο από τρεις ώρες.

Κι έτσι λοιπόν το λάπτοπ, το απρόσιτο σατανικό μαραφέτι, βρισκόταν τώρα ολοκληρωτικά στο έλεός της. Όχι πως δεν ήταν και πριν – ο Φραγκίσκος ποτέ δεν το έπαιρνε μαζί του και τις ώρες που έλειπε στη σχολή, η Δέσποινα θα μπορούσε ακόμα και να το πετάξει στα σκουπίδια – αλλά δεν άντεχε στη σκέψη να τον κακοκαρδίσει και κυρίως, να προδώσει την εμπιστοσύνη του. Γιατί δεν υπήρχε περίπτωση να της το συγχωρέσει, στον αιώνα τον άπαντα. Ήδη την τιμωρούσε με τη διαρκώς απούσα παρουσία του για το ότι ο κόσμος της δεν είχε πώς να συνεννοηθεί με τον δικό του. Η ίδια εξάλλου δεν πίστευε (ή καλύτερα, δεν ήθελε να πιστέψει) ότι ένα μηχάνημα ήταν ικανό να του κλέψει κυριολεκτικά τη ζωή. Είχε την ελπίδα πως η εμμονή του με δαύτο ήταν μια λόξα από

κείνες που όλοι περνούν σε κάποια φάση της νιότης τους και δεν θα αργούσε να μπαγιατέψει και να ξεφτίσει, δίνοντας πιθανότατα τη θέση της σε μια άλλη. Τρία χρόνια όμως είναι πολύς καιρός και μόλις τώρα συνειδητοποιούσε ότι είχε αφήσει να της φύγουν μες από τα χέρια. Η κίνηση της Καρολίνας κάτι σήμαινε. Για να κάνει η κοπέλα τέτοιο πράγμα, να παίξει κορόνα γράμματα την ανήκουστη συμπάθεια ενός ανθρώπου σαν τον Φραγκίσκο κλέβοντας το μονάκριβο, ζηλότυπα φυλαγμένο μυστικό του – αλήθεια, πώς το πέτυχε χωρίς να την πάρει αυτός είδηση; – πρέπει να είχε το λόγο της.

Ο πειρασμός ήταν μεγάλος, η περιέργεια οδυνηρά επίμονη. Μα σε τέτοια λεπτά ζητήματα, καλό είναι να νικά η λογική. Έτσι κι αλλιώς, μόνη της δεν ήταν σε θέση να κάνει ζάφτι το μηχάνημα η Δέσποινα. Χρειαζόταν χρόνο και βοήθεια. Χρόνο δεν ήταν δύσκολο να βρει, αφού ο Φραγκίσκος, δόξα να ’χει ο Θεός, δεν έχανε μάθημα απ’ τη σχολή του – φτάνει να μην του κινούσε υποψίες. Βοήθεια, όμως; Σε ποιον μπορούσε να εμπιστευτεί κάτι τόσο επικίνδυνο, σχεδόν παράλογο και στην ουσία, άτιμο απέναντι στον ίδιο της το γιο;

Ο από μηχανής θεός εμφανίστηκε μια βδομάδα αργότερα, με τη μορφή, κατά ειρωνική σύμπτωση, του αδελφού της του Μιχάλη – εκείνου ίσα ίσα που με την άτοπη γενναιοδωρία του είχε προξενήσει τη νοσηρή αυτή κατάσταση. Ως τότε, η Δέσποινα έκανε υπομονή και πάσχιζε να φέρεται όσο πιο φυσικά γινόταν, για να μην μπουν τίποτα ψύλλοι στ’ αυτιά του Φραγκίσκου. Πήγε μια δυο φορές να τον ρωτήσει (πολύ διακριτικά) για την Καρολίνα κι αυτός απάντησε μ’ ένα αφηρημένο “καλά είναι”. Δεν τον πίεσε παραπάνω – δεν είχε και νόημα, δηλαδή. Εδώ τις καλές μέρες δεν του έπαιρνες κουβέντα (άλλωστε, όσο οι ειδήσεις δεν έλεγαν για μια φοιτήτρια έτσι κι έτσι που εξαφανίστηκε ή τη βρήκαν τεμαχισμένη σε κανέναν κάδο, είχε καλώς). Και τώρα, μια που εκείνος έλειπε, η Δέσποινα βρήκε την ευκαιρία να βγάλει επιτέλους από μέσα της το παράπονο που την έτρωγε, να τα ψάλει στον αδελφό της απ’ την καλή κι απ’ την ανάποδη. Που κόντευε να της διαλύσει το ήδη σακατεμένο σπιτικό της με το δώρο” του – αν δεν το είχε διαλύσει κιόλας – καταδικάζοντας την ίδια και το γιο της στη δυσβάστακτη αυτή καθημερινή βουβαμάρα μεταξύ τους, αν όχι και στη μετά βίας συγκρατημένη εχθρότητα που της φαινόταν πως εισέπραττε όλο και πιο συχνά απ’ τον Φραγκίσκο.

Ο Μιχάλης στην αρχή την κοίταζε σαν να του μιλούσε σε καμιά άγνωστη γλώσσα. Το ότι ο ανιψιός του δεν ήθελε να βλέπει άνθρωπο δεν ήταν δα και κρατικό μυστικό. Και η Δέσποινα δεν ήταν από τις γυναίκες που γκρινιάζουν για την κακή τους μοίρα – τόσες φορές είχε έρθει στο σπίτι της και ποτέ άλλοτε δεν του είχε παραπονεθεί για τίποτα. Σιγά σιγά όμως, η έκφρασή του πήρε ν’ αλλάζει. Κατάλαβε, ανατρίχιασε ολόκληρος. Είχε ακούσει για τα παιδιά που πιάνονται σε ιστούς ψεύτικων κόσμων και γίνονται σαν τους ναρκομανείς, ώσπου μια μέρα να βρεθούν πεθαμένα μπροστά στην οθόνη. Ο Φραγκίσκος βέβαια δεν είχε ίσαμε τότε δείξει πως θα έφτανε στο μοιραίο αυτό στάδιο, αλλά η ανησυχία της Δέσποινας, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη τις ιδιορρυθμίες του γιου της, κάθε άλλο παρά ήταν αβάσιμη.

“Πρέπει να το γλιτώσουμε το παιδί, Μιχάλη”, του είπε με δάκρυα να κυλούν στα μάγουλά της και να στάζουν στο κεντητό τραπεζομάντιλο – κι αυτός, που δεν την είχε δει έτσι ούτε στην κηδεία του συχωρεμένου του άντρα της, έδωσε μέσα του όρκο να ξεκάνει με κάθε δύναμη το κακό που είχε προξενήσει άθελά του.

Κι έτσι οι δυο τους έβαλαν μπρος το σχέδιο διάσωσης. Την επόμενη κιόλας μέρα, με το που ο Φραγκίσκος βγήκε απ’ το σπίτι κι έστριψε στη γωνία για να πάει στη στάση του λεωφορείου, ο Μιχάλης χτυπούσε συνθηματικά την πόρτα της Δέσποινας, κοιτώντας με επιφύλαξη πάνω απ’ τον ώμο του. Εκείνη τον έμπασε γρήγορα μέσα, κλείδωσαν, έβαλαν και το σύρτη για καλό και για κακό και σαν παιδιά που ετοιμάζονται για μια φιλόδοξη σκανταλιά, χώθηκαν στο δωμάτιο του μικρού. Το λάπτοπ τούς περίμενε ατάραχο, κλειστό και υποκριτικά αθώο πάνω στο γραφείο. Με καρδιοχτύπι, κρατώντας ως και την ανάσα της, η Δέσποινα κοίταζε τον Μιχάλη καθώς εκείνος σήκωνε το λεπτό μαύρο καπάκι και πατούσε το στρογγυλό κουμπί που έβαζε μπρος το μηχάνημα.

“Τον κωδικό”, της είπε ψιθυριστά, λες και δεν ήταν μόνοι τους στο σπίτι. Εκείνη με χέρι τρεμάμενο του έτεινε το χαρτάκι της Καρολίνας. Ο Μιχάλης πληκτρολόγησε τον ακατανόητο συνδυασμό από αριθμούς και γράμματα:

“Τι διάολο;” μονολόγησε ύστερα από λίγο. Έγειρε προς τα πίσω και μετά κόλλησε τη μύτη του στην οθόνη. “Τι μαλακία μου πούλησαν; Αφού τους είπα καθαρά πως το ήθελα για τον ανιψιό μου που είναι φοιτητής, για να γράφει τις εργασίες του”.

“Και… τι είναι αυτό που σου έδωσαν;” τόλμησε να ρωτήσει η Δέσποινα.

Αντί για απάντηση, ο Μιχάλης έστρεψε το λάπτοπ προς το μέρος της.

Πρώτη της φορά έβλεπε από τόσο κοντά οθόνη υπολογιστή σε λειτουργία, δίχως τον Φραγκίσκο να μπαίνει μπροστά και να την κρύβει ή να τη γυρίζει απ’ την άλλη βιαστικά. Ούτε που ήξερε τι έπρεπε ή δεν έπρεπε να περιμένει, ή τι έτρεμε η ίδια περισσότερο μην αντικρίσει. Απ’ την προβληματισμένη έκφραση του αδελφού της, πάντως, αυτό που αντίκριζε μάλλον δεν ήταν φυσιολογικό.

Μπροστά της στο σκοτεινό γυαλί ήταν μια πόρτα. Μια σκέτη πόρτα που δεν στηριζόταν πουθενά, αιωρούμενη στο μαύρο φόντο. Όμορφα σχεδιασμένη, σχεδόν σαν αληθινή. Και κλειστή – αν και τι ακριβώς εξυπηρετούσε μια κλειστή πόρτα στο κενό, ένας Θεός ξέρει (ή ένας Οξαποδός, γιατί πράγματα του Θεού αυτά δεν ήταν). Ο Μιχάλης έσυρε το δείχτη του χεριού του στο τετράγωνο πλαίσιο κάτω απ’ τα πλήκτρα του λάπτοπ και το λευκό βελάκι που φαινόταν στην οθόνη μετακινήθηκε ώσπου ακούμπησε στην πόρτα – και τότε άλλαξε σχήμα κι έγινε σαν μικροσκοπική γροθιά. Λες και πήγαινε να χτυπήσει για να του ανοίξουν.

Ο Μιχάλης γύρισε και κοίταξε τη Δέσποινα.

“Τι λες; Να μπούμε;”

Εκείνη ανασήκωσε τους ώμους. Και δεν έμπαιναν; Έτσι κι αλλιώς, εδώ που είχαν φτάσει, δεν είχε πια νόημα να κάνουν πίσω. Άσε που μέσα της βαθιά η φλογίτσα μιας αδημονίας παιδιάστικης, χρόνια ξεχασμένης, ξανάρχιζε να τρεμοπαίζει τσιγκλώντας της γλυκά την ψυχή. Θα έσκαγε αν δεν έβλεπε τι έκρυβε η μετέωρη κλεισμένη πόρτα.

Το δάχτυλο του Μιχάλη πίεσε ελαφρά το τετράγωνο πλαίσιο κι η πόρτα άνοιξε.

Και ξανάκλεισε πίσω τους με θόρυβο.

Πίσω τους;

Στράφηκαν κατατρομαγμένοι. Πηχτό σκοτάδι είχε γεμίσει το δωμάτιο. Μόνο στο βάθος διακρινόταν αμυδρά το περίγραμμα της πόρτας που μόλις είχε κλείσει. Τα πόδια τους δεν πατούσαν πουθενά – κι όμως, δεν έπεφταν. Ή, μάλλον, δεν υπήρχε πάτος για να πέσουν. Από ένστικτο γύρεψαν το χέρι ο ένας του άλλου, πιάστηκαν σφιχτά. Σπασμωδικά ψαχούλεψαν γύρω τους, μα δεν πετύχαιναν ούτε τοίχο, ούτε έπιπλο. Λες και κρέμονταν από αθέατα σχοινιά μέσα σ’ ένα κατάμαυρο τίποτα. Πάσχισαν να γυρίσουν στην επίμαχη πόρτα, μα όσο νόμιζαν πως κινούνται προς το μέρος της, τόσο αυτή έδειχνε να απομακρύνεται, ώσπου χάθηκε εντελώς απ’ τα μάτια τους.

“Πού είμαστε;” ψέλλισε η Δέσποινα. “Τι είναι εδώ μέσα;”

“Δεν ξέρω”, μουρμούρισε με σφιγμένα δόντια ο Μιχάλης, “αλλά αν καταφέρουμε να βγούμε, θα πάω να βρω τον αλήτη που μου πούλησε αυτό το κολοκύθι και θα του το φορέσω κολιέ”.

Το “αν” δεν της άρεσε καθόλου της Δέσποινας, μα δεν μίλησε. Δεν ήθελε να χειροτερέψει την κατάσταση.

“Πού να φανταστώ τέτοιο πράγμα”, συνέχισε ο αδελφός της θλιμμένα. “Ένα καλό πήγα να κάνω, να βοηθήσω το παιδί στις σπουδές του…”

Αν είχε κι αυτός κρατηθεί να μη μιλήσει, αν δεν είχε ξεστομίσει τα λόγια ετούτα, μπορεί το τέλος της ιστορίας να ήταν αλλιώτικο. Ίσως τότε η Δέσποινα δεν θα έχανε την ψυχραιμία της, δεν θα λύγιζε. Μπορεί να μην τραβούσε απότομα το χέρι της απ’ το δικό του, αφήνοντάς τον να παρασυρθεί μακριά της, να βουλιάξει στην άυλη μαυρίλα ολομόναχος.

Μάταια ο Μιχάλης φώναζε θρηνητικά το όνομά της καθώς τον κατάπινε το κενό, μάταια της άπλωνε τα χέρια, με ξέπνοη απελπισία τη ρωτούσε τι πήγαινε να κάνει, την ικέτευε να τον λυπηθεί – και τον ίδιο και τον εαυτό της. Εκείνη είχε πετρώσει, ούτε που ανάσαινε. Οι κραυγές του έφταναν στ’ αυτιά της αδύναμες και παραμορφωμένες, σαν μέσα από πηγάδι απύθμενο, ανάκατες μ’ έναν χτύπο υπόκωφο, άρρυθμο, που γινόταν ολοένα και πιο δυνατός, ολοένα και πιο γρήγορος. Της

καρδιάς της; Μια ξαφνική βροχή από βίδες, σπασμένα πλαστικά και τζάμια, αίματα και μυαλά άρχισαν να πετάγονται βίαια καταπάνω της, κολλούσαν στα μαλλιά της και στα ρούχα της. Απόμεινε να τα κοιτάζει άλαλη και ακίνητη, μαρμαρωμένη στο θεοσκότεινο χάος. Από πού έρχονταν όλα αυτά; Τίνος ήταν τα αίματα; Μήπως κάποιος – ή κάτι – από τα βάθη της αβύσσου όπου είχαν παγιδευτεί, έκανε κακό στον αδελφό της; Άνοιξε το στόμα της να φωνάξει, μα φωνή δεν έβγαινε από μέσα της. Τρόμος και τύψη, οργή και παράπονο. Κύματα άγρια που την πλημμύρισαν, την έπνιξαν. Όρμησε προς τα κει που υπολόγιζε – παρακαλούσε – να βρίσκεται η πόρτα και με όσες δυνάμεις είχε και δεν είχε κολύμπησε, μόνη της πια, μες στο σκοτάδι.

Ούτε που θυμόταν πώς βγήκε, αν έφτασε τελικά στην πόρτα και πώς ξαναβρέθηκε στο δωμάτιο του Φραγκίσκου, σωριασμένη πλάι στα συντρίμμια του λάπτοπ και του κρανίου του αδελφού της. Το κήτος που τους καταβρόχθισε είχε φτύσει τα μασημένα και μισοχωνεμένα απομεινάρια τους στα μούτρα της παλιάς τους, βαρύθυμης και αργόσυρτης, τιποτένιας ζωής.

Στην αστυνομία (και αργότερα στην ανακρίτρια) η Δέσποινα είπε εκατό φορές την ίδια ιστορία, με τα ίδια κι απαράλλαχτα λόγια, σαν να την είχε μάθει απέξω: πως ο Μιχάλης ήρθε σπίτι της να μιλήσουν για την παθολογική εμμονή του γιου της και ανιψιού του με το λάπτοπ. Ότι ξεκλείδωσαν το μηχάνημα με τη βοήθεια ενός συνθηματικού που της είχε δώσει κρυφά μια συμφοιτήτρια του Φραγκίσκου. Πως ’άνοιξαν’ την πόρτα στην οθόνη, παγιδεύτηκαν σ’ ένα μαύρο κενό και ξαφνικά ο Μιχάλης χάθηκε από δίπλα της. Και μετά τίποτα.

Όταν έκριναν σκόπιμο να της υπενθυμίσουν, με όχι ιδιαίτερο τακτ είναι αλήθεια, ότι ο γιος της είχε βρεθεί νεκρός μπροστά στο λάπτοπ δυο μήνες νωρίτερα και πως δεν υπήρχε καμιά συμφοιτήτριά του με το όνομα Καρολίνα, ή έστω με τα χαρακτηριστικά που περιέγραφε η Δέσποινα, εκείνη αντέδρασε σαν να ’πεφτε απ’ τα σύννεφα. Τι εξωφρενικά ψέματα ήταν αυτά; Ο Φραγκίσκος ζούσε κι ήταν στη σχολή του, απ’ όπου θα γύριζε από στιγμή σε στιγμή – και ποιος τον άκουγε μόλις έπαιρνε είδηση τι είχε πάθει το λάπτοπ του! Άλλωστε, αν η Καρολίνα δεν υπήρχε, ποια ήταν η κοπέλα που είχε έρθει μαζί του στο σπίτι και άφησε στο γραφείο του το χαρτάκι με τον κωδικό; Όσο γι’ αυτό που είχε συμβεί στον Μιχάλη, η Δέσποινα δεν είχε ιδέα. Ορκιζόταν πως η ίδια ούτε που τον άγγιξε. Όπως δεν είχε αγγίξει και το λάπτοπ – και δεν μπορούσε με κανέναν τρόπο να εξηγήσει πώς τα θραύσματά του ήταν γεμάτα απ’ τα δικά της δαχτυλικά αποτυπώματα.

Το βιολί τους αυτοί. Οι γείτονες κάλεσαν, λέει, το εκατό γιατί άκουσαν μεγάλη φασαρία και φωνές μέσα απ’ το σπίτι και φοβήθηκαν μην μπήκε κανένας κλέφτης. Ήξεραν πως η Δέσποινα ήταν μόνη της, ρημαγμένη απ’ τον πρόσφατο χαμό του μονάκριβου γιου της – η διάρρηξη της έλειπε της δύσμοιρης.

Ο Φραγκίσκος, έλεγαν και ξανάλεγαν, είχε πεθάνει από υπερβολική λήψη ισχυρών αναλγητικών χαπιών, τα οποία, ωστόσο, η Δέσποινα ισχυριζόταν ότι ποτέ της δεν τον είχε δει να παίρνει. Τα συνδύαζε κιόλας με κοκτέιλ ενεργειακών ποτών σε άφθονη ποσότητα, ώστε να είναι συνεχώς σε εγρήγορση και να κάθεται άυπνος για μέρες στη σειρά. Έτσι τα έβγαζε πέρα με το διάβασμα και τον εθισμό του μαζί. Σ’ αυτό μάλλον οφείλονταν και τα παραπάνω κιλά του, που δεν συμβάδιζαν με το πόσο λίγο έτρωγε και πόσο αραιά. Ο γιος της είχε πάθει ανακοπή – και μάλιστα η ίδια τον είχε βρει και κάλεσε το ασθενοφόρο, νομίζοντας πως επρόκειτο για λιποθυμία απ’ την κούραση, πεισματικά αρνούμενη να σκεφτεί το χειρότερο. Όμως η Δέσποινα εξακολουθούσε να σκίζει τα ρούχα της πως τέτοιο πράγμα ουδέποτε συνέβη, ότι ο Φραγκίσκος ήταν ζωντανός κι έλειπε απλώς στο μάθημα και πως όλα όσα της αράδιαζαν ήταν ξεδιάντροπες ψευτιές.

Μιλούσαν για σοκ, για αμόκ, για βρασμό ψυχής. Απορούσαν πώς μια γυναίκα τόσο λεπτοκαμωμένη κατάφερε να λιώσει το κεφάλι ενός ανθρώπου με ένα λάπτοπ – και να κάνει το ίδιο το λάπτοπ θρύψαλα με γυμνά χέρια. Έτσι όπως την είχαν βρει στη σκηνή του εγκλήματος, κατάχλομη, τρεμάμενη και κουβαριασμένη στο πάτωμα, με καμιά δύναμη δεν θα φαντάζονταν πως ήταν ικανή για τέτοια πράξη.

Θα πήγαινε σίγουρα φυλακή για φόνο αν δεν την έκλειναν στο ψυχιατρείο. Ως την ημέρα που έπεσε σε κατατονία και έπαψε οριστικά να επικοινωνεί με το περιβάλλον, επέμενε στη δική της, παραληρηματική εκδοχή των γεγονότων. Βέβαια, για την αστυνομία το τι είχε διαδραματιστεί ήταν ξεκάθαρο: η Δέσποινα δεν είχε ποτέ δεχτεί το θάνατο του γιου της, ούτε συγχώρησε ποτέ στον

αδελφό της το ότι έστω και έμμεσα, έστω και άθελά του, ήταν υπεύθυνος για τη συμφορά. Μονάχα που δεν μπόρεσαν με τίποτα να λύσουν το αίνιγμα του υποτιθέμενου σημειώματος με τον κωδικό (το οποίο, παρεμπιπτόντως, δεν βρέθηκε πουθενά όσο κι αν έψαξαν). Πώς ήταν δυνατόν μια γυναίκα παντελώς άσχετη από υπολογιστές να έχει επινοήσει κάτι τέτοιο; Οι μόνοι που ίσως θα μπορούσαν να βοηθήσουν στη διαλεύκανση του μυστηρίου, ο γιος της ο Φραγκίσκος και ο αδελφός της ο Μιχάλης, είχαν πάρει την όποια εξήγηση μαζί τους στον τάφο.

Δυο μήνες πριν, τότε που οι νοσοκόμοι βρήκαν τον Φραγκίσκο με το κεφάλι γερμένο στα πλήκτρα του λάπτοπ, σαν να τον είχε πάρει ο ύπνος πάνω στο γραφείο, το μηχάνημα ήταν σβηστό. Κανείς δεν ασχολήθηκε με τη συγκεκριμένη λεπτομέρεια – θα υπέθεσαν πως του είχε αδειάσει η μπαταρία, μια και δεν ήταν συνδεδεμένο στο ρεύμα. Σε κανενός το νου δεν πήγε να λάβει υπόψη το στοιχείο αυτό, ή να το συσχετίσει με τα παραπέρα γεγονότα. Όχι δηλαδή πως υπήρχε περίπτωση να βγει άκρη, έτσι όπως είχαν έρθει τα πράγματα.

Η υπόθεση του άτυχου Φραγκίσκου και της σαλεμένης αδελφοκτόνου μάνας του απασχόλησε για κάμποσο καιρό την κοινή γνώμη και την αυτόκλητη εμπειρογνωμοσύνη των τηλεοπτικών καναλιών. Ύστερα, παραγκωνισμένη από φρέσκιες, πιο φανταχτερές τραγωδίες, πέρασε στα ψιλά γράμματα των ειδήσεων και των εφημερίδων και στο τέλος ξεχάστηκε. Η εμπλοκή της μυστηριώδους “Καρολίνας” στο αιματοβαμμένο οικογενειακό δράμα παραμένει ανεξιχνίαστη.

Νοέμβριος 2006-Δεκέμβριος 2016

---

*Το κείμενο αυτό άρχισε να γράφεται γύρω στα δέκα χρόνια πριν, με αφορμή τα κατά καιρούς περιστατικά αυτοκτονιών και θανάτων λόγω εθισμού στα βιντεοπαιχνίδια (ένα από τα πρώτα που έγιναν ευρύτερα γνωστά σημειώθηκε το 2001 στην Αμερική, εξαιτίας μιας… εικονικής ερωτικής απογοήτευσης – θέμα το οποίο πραγματεύεται, μάλιστα, η θαυμάσια πολωνική ταινία *Δωμάτιο Αυτοκτονίας*). Αναφέρεται στα τέλη της δεκαετίας του ’90 με αρχές του 2000, τότε που οι οικιακοί υπολογιστές – και ιδίως οι φορητοί – στη χώρα μας δεν ήταν ακόμα αυτονόητο “εξάρτημα” του καθενός και τα περισσότερα κινητά τηλέφωνα, των οποίων η χρήση επίσης δεν ήταν (δια)δεδομένη όπως σήμερα, δεν είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο. Ο τίτλος – και κωδικός του μοιραίου λάπτοπ – είναι συνθηματική αλφαριθμητική γραφή της αγγλικής λέξης *cipher* (ή *cypher*), που σημαίνει “γρίφος” αλλά και “αμελητέα ποσότητα”.

*** * * * * ***

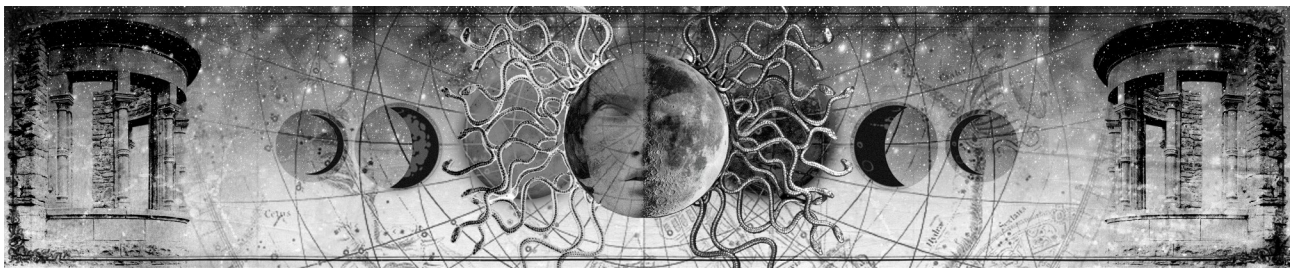

ΑΝΤΙΧΘΩΝ*

Καθόταν στο αίθριο και πολεμούσε να νικήσει τον αλλόκοτο φόβο που άρχιζε αίφνης να κατακλύζει την ψυχή του, τον πανικό τον ανεξήγητο, που κυριεύει το λογικό παραλύοντας τα μέλη και τη θέληση. Είχε πέσει το βράδυ κι η λευκή κηλίδα της Σελήνης κρυφογελούσε πίσω απ’ τα σύννεφα. Όλα όσα αντιλαμβάνονταν οι αισθήσεις του ήταν πράγματα απτά, οικεία και αγαπητά: το χώμα, τα κλαδιά, τα φύλλα, η νυχτερινή δροσιά που ερχόταν να μετριάσει τη στεγνή άπνοια της μέρας. Ανάσανε βαθιά το αγιάζι που σαν κισσός είχε σκαλώσει στο μπλάβο παραπέτασμα του απείρου και πέρασε το χέρι στον ανάστατο χείμαρρο των μαλλιών του, τρίβοντας δυνατά το δέρμα του κρανίου στις ρίζες τους, σαν να ήθελε να σβήσει τις εικόνες που του στοίχειωναν το λογισμό.

Δεν γινόταν να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση. Είχε τόσες μέρες να φάει που άρχιζε να λιώνει στα πόδια του. Με κάποιον έπρεπε να μοιραστεί τον πόνο του, να πετάξει επιτέλους από πάνω του το βραχνά. Θεωρητικά ήταν απλό, στην πράξη, όμως, όχι και τόσο. Σ’ όποιον και να μιλούσε, δεν χρειαζόταν μεγάλη φαντασία για να προβλέψει την αντίδρασή του: όλοι θα θεωρούσαν το πρόβλημα ανυπόστατο και ή θα τον ειρωνεύονταν, ή θα του έβαζαν τις φωνές. Το μόνο βέβαιο ήταν πως θα τον περνούσαν για παράφρονα. Οι γονείς του, μην ξέροντας πώς να αντιμετωπίσουν τη μελαγχολία του, σχεδόν τον απέφευγαν, αφήνοντάς του ενέχυρο τα λυπημένα τους πρόσωπα. Οι φίλοι του είχαν δυσαρεστηθεί από την ανένδοτη σύννοια και την αφηρημάδα του και είχαν πάψει να αποζητούν τη συντροφιά του. Ως και η Νηρηίς τού είχε μηνύσει να θυμηθεί τουλάχιστον το περιδέραιο που της είχε τάξει, αλλιώς ούτε το όνομά του δεν ήθελε να ξανακούσει.

Δεν πήγαινε καιρός που ο Φιλόλαος τους πρωτομίλησε για τον Αντίχθονα, ή αλλιώς Εναντία Γη – τον δίδυμο αδελφό και αντίποδα της Γης, τον δέκατο πλανήτη, τον κρυμμένο πίσω απ’ τον Ήλιο. Μ’ αυτόν συμπληρώνεται ο Ιερός Αριθμός γύρω απ’ το Κεντρικόν Πυρ, την αθέατη Εστία του Σύμπαντος. Ένα ουράνιο σώμα μυστικό, στη σκιά του Ήλιου – αντίγραφο της Γης και είδωλό της, το αντίβαρο που ισορροπεί τον άξονα του κόσμου. Δεν το είχε απόλυτα συνειδητοποιήσει απ’ την αρχή, αλλά η ιδέα και μόνο, αλλούτερη και ανησυχητική, τον αναστάτωνε. Δεν άργησε να του σφηνωθεί στο νου, γεμίζοντάς τον βασανιστικές απορίες. Οι οποίες – το χειρότερο – δεν έδειχναν να απασχολούν κανέναν άλλον. Γι’ αυτό και δεν τολμούσε να τις εκφράσει, παρά καθόταν και υπέφερε μονάχος του.

Να υπήρχε άραγε ζωή στον Αντίχθονα; Κι αν υπήρχε, ποιοι ζούσαν εκεί; Μήπως τα αντεστραμμένα είδωλα των ανθρώπων της Γης, που ακολουθούσαν και αντίστροφη πορεία βίου; Ή να ήταν η Εναντία Γη το καθρέφτισμα του Άδη, όπου ταξίδευαν οι νεκροί για να ξαναζήσουν ως είδωλα των ζωντανών; Ή μήπως η κρυψώνα κάποιου τέρατος που παραμόνευε στα σκότη, έτοιμο με την πρώτη ευκαιρία να χιμήξει στη Γη και να την κατασπαράξει;

Δυο νύχτες αργότερα είδε ένα όνειρο: ο Ήλιος σκοτείνιασε άξαφνα και μέσα στο μαύρο του δίσκο σχηματίστηκε ένας άλλος, σαν ασπίδα στρογγυλή. Ο πλανήτης Αντίχθων, που διακρινόταν τώρα πίσω από τον σβησμένο Ήλιο. Είχε πάνω του την κομμένη κεφαλή της Γοργώς Μέδουσας, με τα φίδια γύρω στο πρόσωπό της να μαστιγώνουν το κενό, με την όψη της πετρωμένη σ’ έναν απαίσιο νεκρικό μορφασμό, βαλσαμωμένη με τη νωπή στυφάδα του αίματός της. Τα μάτια της, ολοζώντανα, φωσφορικά και απύθμενα, τρυπούσαν σαν ξίφη τον μελανό χάρτη του απείρου. Γύρω της κρέμονταν μαύρες και άλικες ταινίες, πλεγμένες σε περίτεχνους ελικοειδείς σχηματισμούς. Στην ασθμαίνουσα μαρμαρυγή των άστρων, έμοιαζαν σαν ανάγλυφα αναρριχητικά φυτά ή φύκια φολιδωτά που σπινθήριζαν, με γλώσσες να φυτρώνουν στην άκρη τους λεπτές, διχαλωτές,

κυματίζοντας στη σιωπή, συρίζοντας λέξεις που δεν ήταν ανθρώπινες – λέξεις που σέρνονταν στα τοιχώματα του μυαλού του αφήνοντας πίσω το ανατριχιαστικό τους χνάρι. Κι είδε τη Γη, δίσκο αργυρό σαν ομοίωμα της Σελήνης, να βουλιάζει σε μαύρα νερά κι ύστερα ν' ανατέλλει σ' ένα πηχτό στερέωμα, ανάμεσα σε ψεύτικες νεφέλες που την πλήγωναν χτυπώντας πάνω στην αστραφτερή της φλούδα. Και τότε, ξάφνου, η Γοργώ έστρεψε τη φωσφορική παγωνιά του βλέμματός της καταπάνω του, ακινητοποιώντας τον στη θέση του. Εκείνος πάσχιζε να φωνάξει, μα η φωνή δεν ήθελε να βγει από μέσα του, είχε μείνει παγιδευμένη στο λαρύγγι του μαζί με την πνιχτή, κομματιαστή του ανάσα. Τα φίδια της κόμης της μαζί με τις φολιδωτές ταινίες τυλίχτηκαν γύρω του σφιχτά, κόβοντάς του τον αέρα. Κι ύστερα, μελανό, αδιάλυτο σκότος.

Πετάχτηκε αγριεμένος, κάθιδρος, τρέμοντας ολόκληρος απ' την ταραχή. Η καρδιά του πήγαινε να σπάσει. Ένας εσμός από άστρα κακά βούιζε ακόμα μέσα στο κεφάλι του, τα δόντια του χτυπούσαν. Είδε κι έπαθε ώσπου να το χωνέψει πως ήταν όνειρο, γέννημα εξαμβλωματικό μιας παράλογης αγωνίας. Πίστευε – ή μάλλον είχε την ελπίδα – πως σιγά σιγά, η φρικτή ανάμνηση έμελλε να θαφτεί κάτω απ' τις καθημερινές έγνοιες και την ομίχλη του καιρού. Μα αυτή είχε σαν σκιά μείνει κρυμμένη σε κάποια μυστική πτυχή του λογισμού του και σε κάθε στιγμή ανάπαυλας έβρισκε την ευκαιρία να ξεμυτίσει, ταράζοντάς τον βαθιά μέσα του, δίχως ο ίδιος να ξέρει το γιατί. Δεν ήταν, βέβαια, δυνατόν να πάρει κανείς στα σοβαρά ένα αποκύημα στοχασμών συγκεχυμένων και σκοτεινών.

Έτσι κι απόψε, χωρίς καμιά αφορμή, η ανησυχία είχε επιστρέψει. Όσο πλησίαζε η ώρα της κατάκλισης, τόσο αυτός βυθιζόταν στο εσώτερο πηγάδι που ανελέητα ρουφούσε το είναι του. Πάλευε να διώξει τα πέπλα του ύπνου, να παραμερίσει τους όγκους των ίσκιων που άρχιζαν να σαλεύουν στα μύχια του νου του. Στο τέλος, όμως, οι δυνάμεις του τον πρόδωσαν και παραδόθηκε στην άβυσσο των ονείρων, την κατάστικτη απ' τα απομεινάρια διαλυμένων άστρων. Κοφτή κι αδύναμη έβγαινε η ανάσα απ' τα πνευμόνια του, το φως μέσα στον κοιτώνα όλο και λιγόστευε, ώσπου αντιλήφθηκε πως δεν λιγόστευε το φως του λύχνου, αλλά το δικό του. Ένα κακοποιό πνεύμα είχε τρυπώσει μέσα του και του κατάτρωγε το λογικό. Ο κόσμος όλος είχε γίνει ένα κουβάρι μέσα στο κεφάλι του. Έβλεπε θολά πίσω απ' τις κόχες των ματιών του τον διάτρητο ιστό της σκέψης του να συρρικνώνεται και να σαπίζει, αφήνοντας πίσω του απέραντο σκότος. Κι η Γοργώ μέσα στον μελανό της δίσκο τον σάρκαζε απ' την Εναντία Γη, απ' την κρυφή άλλη άκρη του σύμπαντος.

Δεν μπορούσε να εξηγήσει γιατί τον είχε τόσο θορυβήσει η ιδέα της ύπαρξης ενός αθέατου πλανήτη – την οποία, μάλιστα, ο Φιλόλαος δεν είχε καν αποδείξει αδιάσειστα. Μια υπόθεση είχε κάνει, που ήδη ορισμένοι την αμφισβητούσαν. Και η Γοργώ με τα φίδια της πώς είχε αναμιχθεί στο όλο ζήτημα; Από κανένα άγαλμα ή παράσταση που είχε δει μικρός και τον τρόμαξε; Και πάλι καθισμένος στο πέτρινο σκαλοπάτι του αιθρίου, στην προσφιλή του θέση όπου κόντευε πια να ριζώσει, σχεδίασε με το δάχτυλό του στο έδαφος, άτεχνα, σχεδόν παιδιάστικα, τη μορφάζουσα όψη του τέρατος. Ίσως αυτό έπρεπε να είχε κάνει απ' την αρχή – να κοιτάξει το φόβο του κατάματα, να αναμετρηθεί μαζί του, να τον νικήσει.

Και τότε, ξαφνικά, ο Ήλιος έσβησε. Πηχτό σκότος απλώθηκε παντού. Από μέσα απ' την έπαυλη αντήχησαν τρομαγμένες φωνές, ποδοβολητά, στριγκλιές γυναικών. Κάποιος φώναζε το όνομά του. Μα εκείνος είχε πετρώσει στη θέση του, ανήμπορος ακόμα και ν' ανασάνει. Ένα πλέγμα από σπινθηρίζουσες φολιδωτές ταινίες τον αγκάλιασε ασφυκτικά. Μαύρα νερά πλημμύρισαν με ορμή το αίθριο. Ψηλά στον μελανό ουρανό, το βλέμμα της Γοργώς φώτιζε με την παγερή του φλόγα το περίγραμμα της Εναντίας Γης.

Αθήνα, Ιούνιος 2019

---

*Το κείμενο αυτό γράφτηκε ύστερα από προσωπική πρόσκληση εκ μέρους της συγγραφέα, δημοσιογράφου και διευθύντριας του διαδικτυακού περιοδικού *Fractal*, Ελένης Γκίκα, ως συμμετοχή στον φετινό καλοκαιρινό μαραθώνιο ελληνικού διηγήματος με θέμα τον 5ο αιώνα π.Χ. και τον γενικό τίτλο *Ένα "Χρυσό" Καλοκαίρι*, τον οποίο οργάνωσε η έντυπη καθημερινή εφημερίδα *Φιλελεύθερος*. Εκεί πρωτοδημοσιεύτηκε την Τρίτη, 13 Αυγούστου 2019 (τεύχος 433).

*** * * * * ***

ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΛΦΑΒΗΤΟΣ
ΤΗΣ ΜΑΡΙΟΝ ΧΩΡΕΑΝΘΗ
ΜΕ ΕΞΩΦΥΛΛΟ & ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ
ΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 2022
ΜΕ ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ
LIBREOFFICE
ΚΑΙ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΜΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΔΕΙΑ
CREATIVE COMMONS BY-NC-SA 4.0.

Η Μάριον Χωρεάνθη γεννήθηκε στη Χίο, αλλά μεγάλωσε και ζει στην Αθήνα.

Πραγματοποίησε σπουδές Γαλλικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Είναι κάτοχος DEUG και Licence de Lettres Modernes (Sorbonne-Paris IV) μέσω των πανεπιστημιακών τμημάτων του Γαλλικού Ινστιτούτου και Diploma of English Studies (Cambridge) μέσω του Βρετανικού Συμβουλίου. Κατέχει άριστα την αγγλική και τη γαλλική γλώσσα, είναι επαρκής στην ιταλική και την ισπανική και έχει βασική γνώση της γερμανικής και της ρωσικής.

Έχει παρακολουθήσει συστηματικά μαθήματα εκφραστικής κίνησης και αυτοσχεδιασμού με τον σκηνοθέτη και καθηγητή θεατρικής αγωγής κ. Γιώργο Γαλάντη, κλασικού τραγουδιού στο Εθνικό Ωδείο με την υψίφωνο κ. Μαρία Σκαρλάτου, κιθάρας με τον κ. Γιάννη Πρεβενιό, πιάνου και θεωρητικών με τον κ. Αλέξανδρο Κοϊμτζόπουλο. Κατά καιρούς έλαβε μέρος σε χορωδίες και φωνητικά σύνολα, καθώς και σε ερασιτεχνικές συναυλίες και θεατρικές παραστάσεις.

Για πολλά χρόνια εργάστηκε ως μεταφράστρια λογοτεχνίας και δοκιμίου (από και προς τα Αγγλικά και τα Γαλλικά) και εικονογράφος σε συνεργασία με εκδοτικούς οίκους (GEMA, Εριφύλη & Ιδεόγραμμα, Ιωλκός, Καλέντης, Μεταίχμιο, Modern Times, Πατάκης, Περίπλους, Σμυρνιωτάκης, Σύγχρονοι Ορίζοντες, Φιλιππότης, Φυτράκης, Ψυχογιός) και περιοδικά της Αθήνας και της περιφέρειας (*Διαβάζω*, *Ευθύνη* & *Τετράδια Ευθύνης*, *Οδός Πανός*, *Συνεργασία* της ΠΑΣΕΓΕΣ), καθώς και στην ιδιωτική εκπαίδευση ως καθηγήτρια ξένων γλωσσών.

Υπήρξε μέλος του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου (ελληνικού τμήματος της IBBY) και της Καλλιτεχνικής Εταιρίας “Αίσωπος”, μέσω της οποίας έλαβε μέρος σε συλλογικές και διεθνείς εκθέσεις εικονογράφησης στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Μπολόνια, Φρανκφούρτη), καθώς και της Ένωσης Ελλήνων Θεατρικών και Μουσικών Κριτικών και της Διεθνούς Ένωσης Κριτικών Θεάτρου (AICT).

Τον τελευταίο καιρό ασχολείται με το σχεδιασμό ιστοσελίδων, τον προγραμματισμό, την ψηφιακή επεξεργασία εικόνας και τη μουσική και ηχητική επένδυση ντοκιμαντέρ, βιντεοπαιχνιδιών και θεάτρου, ενώ συγχρόνως αρθρογραφεί τακτικά σε έντυπα και διαδικτυακά περιοδικά και περιοδικές εκδόσεις λόγου και τέχνης (*Fractal*, *Popaganda*, *Αθηναϊκό Ημερολόγιο* & *Ημερολόγιο του Αρχιπελάγους*, *Βακχικόν*, *Διάστιχο*).

Από το 1999 κινείται στο χώρο της ανεξάρτητης μουσικής σκηνής με παράλληλα πειραματικά projects και συνεργασίες με συνθέτες και συγκροτήματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Φτιάχνει επίσης κόμικς για μεγάλους, πολιτικό γελοιογραφικό σκίτσο, εξώφυλλα βιβλίων και μουσικών άλμπουμ και διαδικτυακά παιχνίδια γρίφων και εναλλακτικής πραγματικότητας.